

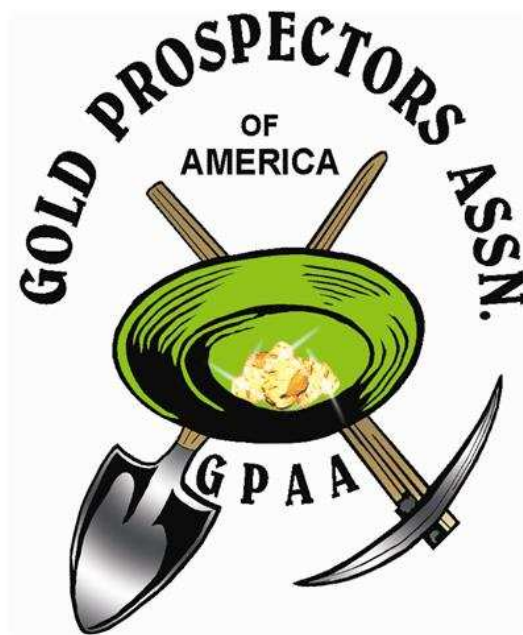
LDT Zámeček Roželov

7. - 20. 8. 2010

ETAPOVÁ HRA

„Klondike Gold Rush“

ZA ZLATEM SEVERU

Motto:

V letech 1896 až 1898 vypukla na Aljašce velká zlatá horečka. Tisíce zlatokopů se vydalo na dlouhou cestu na sever Ameriky za vidinou pohádkového bohatství, které ukrývala drsná, ale krásná příroda Aljašky. V naší etapové hře se vydáte po stopách odvážných mužů, ale i žen, z nichž jenom hrstka se dočkala vysněného bohatství.

SEZNÁMENÍ S EH - ÚVODNÍ SLOVO:

Objevení zlata

Za objevitele se pokládají dva muži, kteří svým nálezem vyprovokovali největší masové šílenství na konci 19. století. **Robert Henderson** byl Kanadán, **George Washington Carmack** byl Američan z Kalifornie. Robert Henderson pátrání po žlutém kovu zasvětil většinu svého toulavého života a navíc neměl rád indiány. Carmack byl jiného ražení, zlato jej zpočátku tolik nezajímalo a oženil se s dcerou indiánského náčelníka. První úspěch z později tolik diskutované dvojice zaznamenal Henderson a místo nálezů nazval **Zlaté dno**.

Robert Henderson

George Washington Carmack

V srpnu 1896 Carmack společně s manželkou **Kate** a švagry **Keishem** (známým jako **Skookum Jim Mason**) a **Káa Gooxem** (**Dawson Charlie** nebo **Tagish Charlie**) chytali lososy na řece Klondike. Kate a oba švagři byli příslušníky indiánského kmene Tagishů. Čtveřice se zde setkala s Robertem Hendersonem a jeho vyprávění o tom, že v okolí řeky Klondike by se měla nacházet naleziště zlata, zaujalo i Carmacka.

Carmack se společníky se poté přesunul o několik kilometrů proti proudu řeky, ke Králíčimu potoku (Rabbit Creek). Chtěli zde kácet stromy a klády prodat na pile u Fortymile Creeku. Díky Hendersonovu vyprávění zároveň hledali v potoce zlato. A **17. srpna 1896** zlato skutečně našli. Naleziště bylo mnohem vydatnější než všechny do tehdejší doby objevené v oblasti Yukonu. Díky nálezu byl také Králíčí potok brzy přejmenován na Bonanza Creek. O tom, kdo ze skupiny první zlato objevil, se dodnes vedou spory. Většinový názor se přiklání k Skookum Jimovi.

Dle pověsti **Skookum Jim** oplachoval pánev zapečenou lososím masem, nevěřičně zalovil rukou mezi kameny potoka a zdvihl k slunci valoun zlata velikosti krejčovského náprstku.

Oficiálně byl objev však připisán Carmackovi, protože to on požádal úřady o registraci zlatonosné parcely, poté, co se mu podařilo přesvědčit své společníky, že požadavku Indiánů by nemuselo být vyhověno. Podle tehdejších kanadských zákonů si mohl každý zaregistrovat v oblasti jen 1 parcelu - claim, o rozměrech 152 m na 305 m. Výjimkou byl objevitel zlata, který mohl mít claimy dva.

Carmack zároveň zaregistroval po jednom claimu pro svou ženu a své dva společníky. Zpráva o objevu zlata se rychle rozšířila ve zlatokopectvých táborech v údolí řeky Yukon a zanedlouho byly pozemky v okolí Bonanza Creek i sousedních Eldorado Creek a Hunker Creek zabrané lidmi, kteří předtím hledali štěstí jinde na řece Yukon.

Henderson, ačkoliv hledal zlato jen několik kilometrů odtud, se o nález dozvěděl až ve chvíli, kdy všechny bohaté pozemky už byly obsazené. Zkoušel své štěstí na Hunker Creeku, ale díky podlomenému zdraví byl nucen prodat svůj pozemek za tři tisíce dolarů. Tento claim vynesl pak novým majitelům zlato za 450 tisíc dolarů než pozemek prodali dále za 200 tisíc.

Skookum Jim Mason

Tagish (Dawson) Charlie

Zlatá horečka

Zlato se na Klondiku našlo v 17. srpna roku 1896, ale pro naprostou odloučenost celé oblasti a nastávající zimu se to civilizovanější svět dozvěděl až v létě příštího roku, když **parník Excelsior**, naplněný desítkami horníků z Klondiku a stovkami kilogramů zlata, dorazil do San Francisca. Dva dni po něm zakotvil v Seattlu **parník Portland**, vezoucí 68 horníků a celé dvě tuny zlata.

Přistání parníku Portland v Seattlu

Novinové titulky byly jednoznačné: "**ZLATO! ZLATO! ZLATO! ZLATO!**"

Výkřik "Tuna zlata!" oblétl během několika málo dnů celou Ameriku. Tisíce lidí najednou mluvily o oblasti, kterou před týdnem znala jenom hrstka. Šest dnů po příjezdu Portlandu vyrazil směrem na sever **parník Queen** s prvním nákladem novodobých prospektorů. Během týdne opustilo Seattle hned osm parníků naložených k prasknutí zlatokopy a jejich výbavou. Holiči opouštěli namydlené zákazníky, strojuvůdce nechal vlak ve stanici, právníci odcházeli přímo ze soudní síně, jeden chirurg si dokonce poslal pro kolegu, aby za něj dokončil operaci. Koncem léta se v **přístavech Aljašky** objevila snad každá loď, která na západním pobřeží Spojených států existovala. Zlatá horečka propukla s plnou silou.

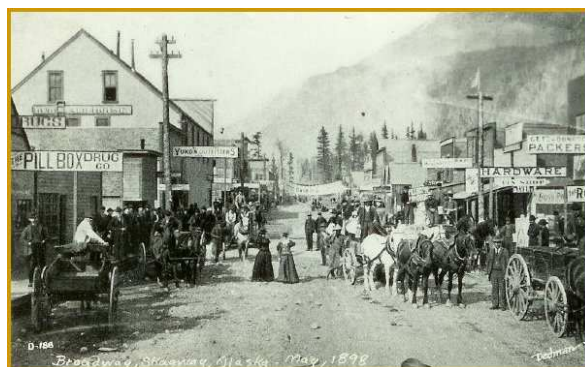
Mnoho cest na sever však k dispozici nebylo, ta nejrychlejší a nejlevnější byla přes jihovýchodní cíp Aljašky, protože tam bylo možné pohodlně dojet parníkem ze San Franciska nebo ze Seattlu.

V úvahu přicházela cesta přes přístav **Dyea a Chilkootský průsmyk** a jeho 1140 m nebo o pár kilometrů dál ležící přístav **Skagway a průsmyk White Pass**. Cesta přes White Pass je nižší, převýšení je "pouhých" 870 metrů, ale zato delší o celých 24 kilometrů. Desetitisíce lidí hnaných představou rychlého zbohatnutí na zlatých polích Klondiku se prodírali zasněženými průsmyky. Překonat průsmyk v zimě, kdy napadlo až 10 metrů sněhu, dny byly krátké a mrazy nelítostné, bylo obtížné samo o sobě.

GOLD! GOLD! GOLD! GOLD!
**Sixty-Eight Rich Men on
the Steamer Portland.**
STACKS OF YELLOW METAL!
Some Have \$5,000, Many Have More, and
a Few Bring Out \$100,000 Each.
THE STEAMER CARRIES \$700,000.
Special Tug Chartered by the Post-Intelligencer
to Get the News.

Dyea

Skagway

Chilkoot Pass

White Pass

Cestu od pobřeží přes průsmyk museli překonat mnohokrát, každý zlatokop s sebou musel nést dle nařízení kanadské vlády mimo náradí na rýžování až 1 tunu zásob, aby mohl přežít zimu v kanadské divočině, což příslušníci královské kanadské Severozápadní jízdní policie, kteří si čiperně zhotovili sídlo hned na sedlech obou průsmyků na hranicích Kanady důsledně kontrolovali.

Zákon byl jednoznačný - dál bude puštěn pouze ten, kdo prokáže, že má tolik zásob, aby přežil v pustině celý rok. Důvodem byla celkem rozumná snaha zabránit potenciálnímu hladomoru, který rok předtím ohrožoval Dawson City.

Severozápadní královská kanadská jízdní policie (NWRCMP), 1900

Zpočátku cesty mohli prospektoři využívat tažná zvířata, ale později se terén stal tak náročným, že zásoby museli nést sami.

Na Bílém průsmyku (White Pass), nacházejícím se v nižší výšce byla situace ještě horší. Trasa k němu byla známá jako ***Stezka (chodník) mrtvých koní***, protože podél této cesty zahynulo na tři tisíce tažných zvířat.

Stezka mrtvých koní na White Pass

Po překonání hřebenů čekal zlatokopy sestup k jezeru Bennett na kanadské straně hor, kde se nekonečný proud lidí zastavil. Na břehu jezera přes zimu vyrostlo městečko z několika tisíc stanů. Lidé káceli stromy a vyráběli provizorní plavidla, přestože většinou tuto práci nikdy nedělali. Potom jim nezbývalo než jen čekat až na jezeře roztaje led. 29. května bylo poprvé možné plavidla spustit na vodu. V průběhu 48 hodin se flotila, čítající 7 124 plavidel, naložená téměř 15 tisíci tunami zásob vydala na 800 kilometrů dlouhou cestu přes jezera a kaskády po proudu řeky Yukon, až na vytoužený Klondike.

Odhaduje se, že v období zlaté horečky přišlo do liduprázdných oblastí okolo řeky Klondike až sto tisíc lidí, z toho v Dawson City jich bylo v roce 1898 skoro 30 000. Většina z nich však přišla příliš pozdě na to, aby zde zbohatli. Uplynuly už dva roky od objevení naleziště na Bonanza Creek. Všechny výnosné pozemky byly už zabrané a mimoto zlata bylo stále méně a méně. Když do toho přišla zpráva o nových nalezištích na Aljašce, lidé se začali houfně stěhovat tam a zlatá horečka na Klondiku skončila.

DATA ZLATÉ HOREČKY NA KLONDIKE

do **1880** sporadické nálezy zlata na Aljašce

1884 objeveno zlato na Stewardově řece

1884 objev žlutého kovu kolem řeky Čtyřicátá míle

srpen 1886, v oblasti říčky Klondike se náhodně potkávají zlatokop Robert Henderson a obchodník George Carmack, navzájem se dohodnou, že oba budou hledat zlato, každý na jedné straně místní bezejmenné hory, pokud někdo z nich zlato objeví, pošle vzkaz svému druhovi

Obr.5: Po překonání průsmyku se otevře krajina jezer

16.8.1886 v ústí Králičího potoka do říčky Klondike George Carmack se svým indiánským doprovodem rozbíjí tábor, na druhý den se chystají rybařit

17.8. 1886 Carmackova skupina našla na dně potoka zlatý nugget velikosti mužské pěsti,

21.8.1886 Carmack registruje dva dílce pro sebe a jeden pro každého z doprovázejících Indiánů v obchodní stanici na Čtyřicáté míli, zvěst o zlatě letí krajem, k Hendersonovi se však nedostane

22. - 29.8. 1886, celý Králičí potok, přejmenovaný na Bonnza Creek, je rozparcelovaný zlatokopy z blízkého okolí, teprve nyní se dozvídá o objevu i Henderson, žádné výnosné naleziště již pro něj nezbylo

podzim 1886, kraj okolo Klondiku již o objevu ví, za hranice Aljašky však zpráva nepronikne

zima 1886, na soutoku Klondiku a Yukonu vyrůstá stanové město, vládne tam absolutní nedostatek všeho, vyjma zlata, město je pojmenováno Dawson City a zbídačení zlatokopové toužebně očekávají příchod jara

duben 1897, Dawson City má 1.500 obyvatel, na Yukonu pukají ledy, cesta do civilizace je uvolněna

15. července 1897, na palubě lodi Excelsior připlouvá do San Franciska patnáct prospektorů v cárech, kteří se však prohýbají pod tíhou zlata (celkově ho byla na lodi 1 tuna) . Během několika hodin vypuká pravá zlatá horečka, šířící se po celé zemi. Kdo má ruce a nohy, utíká na sever.

zima 1897/98, bílým peklem Chilkootského průsmyku prochází na 30.000 prospektorů mířících na Klondike, v Dawson City se opakuje krizová situace předcházející zimy, teplota klesá na 67 dílků pod bodem mrazu!

29.5. 1898 na Yukonu pukají ledy, začíná "závod století", 7.000 lodí se žene proti proudu do Dawson City

léto 1898, davy od Chilkootu dorazily na Klondike, zde je již však většina půdy rozebrána

jaro 1899, většina zlatokopů se po neúspěšném hledání žlutého kovu vrací zpět. Zlatá horečka prakticky skončila.

od 1900 - z Dawsonu již odešla většina dobrodruhů, z města se stává opuštěné "město duchů"

ZAHÁJENÍ

Motto:

Na cestu jste vypluli z přístavu San Diego na jihu Spojených států. Po moři jste se dostali až do přístavu Skagwey a odtud začíná vaše cesta za zlatem.

Protože jste téměř všechny úspory utratili za lodní lístek, nezbývá vám nic jiného, než vyrazit na cestu do města zlatokopů Dawsonu pěšky.

Před tím, než vyrazíte, je třeba si najít společníky a vytvořit zlatokopeckou partu, protože osamocený člověk nemá v drsné severské přírodě veliké šance na přežití. Je také dobré sehnat si nějakého indiána z kmene Chilkat, či místního rangersa, kteří se tu přeci jen lépe vyznají a umí se v drsné severské přírodě pohybovat.

KRÁTKÉ POVÍDÁNÍ O HISTORII „GOLDEN RASH TRAIL“

ROZDĚLENÍ DĚTÍ NA ZLATOKOPECKÉ PARTY – VÝPRAVY

party by měly mít 5 – 7 členů

dbát na to, aby byly aspoň dle prvního pohledu vyrovnané

LOSOVÁNÍ MÍSTNÍCH RANGERŮ K JEDNOTLIVÝM ZLATOKOPECKÝM PARTÁM

jsou losování z oddílových vedoucích příslušné kategorie

Každý svůj výlet do hor musíte nahlásit místním *rangerům*, kteří budou v případě nehody vědět kde vás hledat.

VYMYSLET NÁZEV ZLATOKOPECKÉ PARTY

např. „VYSTŘELENÝ VOKA“

UDĚLAT NÁVRH NA ERB – ZNAK ZLATOKOPECKÉ PARTY

Budeme pak tvořit na plátno pomocí barvené rýže nebo nastrohaných voskovek

Potřeby:

- * klobouk a losovací lístečky se jmény oddíláků (2x)
- * tužky a papíry - pro každého oddíláka pro sepsání členů a názvů jednotlivých výprav

ÚVOD

SLAVNOSTNÍ PŘÍSAHA ZLATOKOPŮ VE SKAGWEY

Skagwey

Své jméno získalo Skagwey podle indiánského názvu zdejšího zálivu. Těžko vyslovitelné slovo Cquague, označující **Místo krutého větru**, si první bílí dobyvatelé prostě poangličtili.

Bylo to jedno z nejdrsnějších míst na Severu. Vysoké štíty hor se zvedaly přímo od bahnité zátoky a po většinu roku ošlehávaly řídké lesy na úpatí kopců ledové větry. Přes krátké léto, kdy vítr na čas utichl, zase znepríjemňoval život místních osadníků mohutný roj komárů, kteří ve zdejších bezdných bažinách našli ideální místo pro své rozmnožování. Díky těmto krušným podmínkám zde téměř nikdo delší dobu nevydržel a jediný natrvalo obydlený srub v zátoce patřil rodině jistého **Bena Moore (viz. obr.)**.

Poklidný život osadníka, lovce a příležitostného obchodníka Moore však vzal za své během několika týdnů roku 1897, kdy se do kraje přihnala mnoha tisícová lavina dobrodruhů přilákaná nově rozpoutanou zlatou horečkou na Klondiku.

Zlatokopové vtrhli do zálivu, obsadili jeho půdu, postavili na ní své stany, pak chatrče a během krátké doby i celé domy. Než se starý osadník Moore rozkoukal, stálo na jeho pozemku město, aniž se kdokoliv ptal, co tomu, jako majitel, říká.

Zde se také zlatokopové dělili.

Někteří vyráželi ze Skagwey na cestu do Whiterhorse přes Bílý průsmyk (White Pass). Další větší část zlatokopů však se přesouvala do městečka Dyea (čti Dájí), odkud vyrážela na cestu do Dawson City přes Chilkoot Pass a Bennettovo jezero.

Při pobytu ve Skagwey se také začaly tvořit zlatokopecké party, slibující si podporu na strastiplné cestě a přátelství na život a na smrt.

Než se však zlatokopové vydali na cestu skládali vpředvečer své pouti přísahu na „Desatero přikázání zlatokopa“, které již roku 1853 sepsal prospektor J.M. Hutchings

Provedení:

Slavnostní slib se odehrává večer u ohniště (bude-li připravené) nebo u stožárů. Prostor vyzdoben hořícími loučemi

Všichni zúčastnění stojí v kruhu a uprostřed je nádoba s ohněm, který se zapálí po krátké úvodní řeči. Nastupuje se již po zlatokopeckých partách a každý oddílák stojí u své party (1 – 2 party).

Po krátkém úvodu každý z oddíláků přečte 1 odstavec z „**Desatera přikázání zlatokopa**“, bude-li jich málo - doplní je další z velení.

Po přečtení každého bodu všichni zvolají „Slibuji“ a ten kdo četl daný bod přistoupí k ohni a hodí do něj kouzelný prach. Poté se čte další bod.

Může následovat:

- A) Každý si na lísteček předem napíše hříchy své minulosti (nebo tam nenapíše nic, nebo to nakreslí) a lísteček spálí v ohni, aby se před strastiplnou cestou za zlatem očistil a netížilo ho svědomí (pro urychlení se bude chodit hromadně po jednotlivých výpravách).
- B) krátká diskuze o EH a vysvětlení některých pojmů „claim“, „Bonanza“ „prospectors“

Potřeby:

- * nádoba na oheň,
- * lampový olej,
- * louče
- * prostěradla
- * PEPO a drátek na zapalující hůl,
- * „Desatero přikázání zlatokopa“ nastříhané na jednotlivé body (pro 1 přednášejícího 1 bod),
- * kouzelný prach

DESATERO PŘIKÁZÁNÍ ZLATOKOPA
z originálu „THE MINERS TEN COMMANDMENTS“
z roku 1853 od J.M.Hutchingse

- I. Nebudeš mít více než jednu jedinou koncesi
- II. Nezfalšuješ povolení koncese a zřekneš se bídného pokušení zmocnit se pozemku přiděleného druhému.
- III. Nebudeš hledat nové ložisko, dokud tvůj claim nebude vyčerpán. Nepřineseš své peníze, svůj zlatý prach ani své počestné jméno ke hracímu stolu, protože jedenadvacet, ruleta, lancknecht, farao, poker a monte tě naučí, že čím více vsadíš, tím méně získáš.
- IV. Nebudeš vzpomínat, co dělají tví přátelé doma v den sabatu, protože srovnání s tím, co ty děláš zde, mohlo by pro tebe být nepříznivé. Po šest dnů kopej, kolik tvé tělo snese, poslední den však je neděle, ty ji využiješ k vyprání všech svých špinavých košilí, všech ponožek, dáš si do pořádku obuv, opravíš oděv, připravíš dřevo na příští týden, upečeš svůj chléb, uvaříš své vepřové a boby, aby ses nezdržoval, až se vrátíš domů po dlouhém, vyčerpávajícím dni. Jen tehdy, budeš-li pracovat pouze šest dnů, zničíš své tělo do dvou let, jestliže však se budeš dít i v neděli, dosáhneš téhož již za šest měsíců.
- V. Nebudeš myslet víc na své zlato nebo na to, jak je utratíš, aniž pošlapeš odkaz a životní zásady svých dobrých rodičů, aby sis nemusel nic vyčítat a nic tě netrápilo, až budeš zcela sám v zemi, do níž tě provázela láska a požehnání tvého otce a matky.
- VI. Nezahubíš své tělo prací na dešti, pokud máš na to, abys sobě zaplatil léky a lékaře. Nezničíš se ani tak, že budeš zpitý, sťatý, omámený nebo zblblý tak, že bys jako hovado sklouzl od léků ke kořalce, od koktejlů k ginu, od punče k whisky nebo od grogu k rumu. Zatímco totiž propiješ své peníze i poslední kabát, propaluješ si střeva a vraždíš sám sebe.
- VII. Nedopustíš, abys propadl malomyslnosti, ani nepomyslíš na návrat k domácímu krbu, dokud nenaděláš jmění, i kdybys nenarazil na mateční žílu nebo nenašel slibnou spáru a nepropadneš obavám, že po návratu domů budeš mít čtyři dolary na den a budeš muset zostuzen pracovat za pár stovek, což by bylo vše, co by sis zasloužil.

- VIII. Neukradneš motyku, lopatku ani rýžovací misku svému druhu, neodneseš bez jeho svolení náčiní, které mu náleží, ani si nevypůjčíš to, bez něhož se neobejde. Vypůjčené vrátíš nerozbité a nebudeš se nechávat o vrácení prosit. Nebudeš svého druhu rozptylovat, bude-li on v pořadí na vodu. Nepřemístíš jeho kolíky, abys zvětšil svůj pozemek, ani nepodkopeš jeho hráz při sledování žíly, nebudeš vypírat svůj šterk v jeho třídičce, ani vymývat svou dávku ve vodě jeho stavidla. Neodebereš vzorků ze společné do své misky, ani do své peněženky. Nepřipravíš svého druhu o práci a jeho podíl, ani neukradneš zlatý prach svého spolubydlícího, neboť on, až tě odhalí, okamžitě svolá své přátele a nezabrání-li jim v tom zákon, oni tě pověsí nebo padesáti ranami zbičují nebo ti oholí hlavu a na tvář vypálí písmeno „V“, žhavým železem, aby si je všichni, zvláště pak Kalifornané mohli přečíst při pohledu na tebe.
- IX. Nedopustíš, aby se k uším tvého souseda donesly falešné řeči o „dobrých nalezištích“, v horách, abys vyzrál na přítele vybaveného mezkou, potravinami, příkrývkami a pracovním náradím, které nemůže prodat. Neboť věz, že se o něco později vrátí, až přijde o vše až na pušku, kterou obrátí proti tobě a ty zemřeš jako pes.
- X. Neuzavřeš neslušný sňatek, ani neporušíš blaženost celibátu a nezapomeneš na nepřítomné dívky, aniž opomeneš svou první lásku, naopak budeš mít v úctě a vážnosti tu, která tak věrně čeká na tvůj návrat, ano, a která pokrývá polibky každý list od tebe v očekávání tvé osoby.
- * Já pak přidávám ještě jedno přikázání k tvému chování. Máš doma rodinu, jež miluješ víc než svůj život. Uchovávej je neustále ve své duši, aby tě posilovali a dodávali ti odvalu na tvé cestě až do dne, kdy budeš moci říci: „Jsem spokojen, vracím se!“, Až budeš na cestě ke svému domovu, oni ti půjdou v ústrety, aby tě přivítali, a ty se srdcem překypujícím poklekneš spolu s nimi před svým Otcem nebeským, abys jemu vzdal díky za to, že ti dopřál bezpečného návratu ve zdraví.

Staniž se. Amen.

J.M. Hutchings

Etapa (mladší i starší) **PŘECHOD PŘES CHILCOOTSKÝ PRŮSMYK**

Motto:

Na cestu jsme vypluli z přístavu San Diego na jihu Spojených států. Po vlnách Pacifického oceánu jsme se dostali až do přístavu Skagwey a odtud jsme se přesunuli do městečka Dyea (Dají) odkud začíná naše cesta za zlatem přes Chilkoot Pass.

Jihozápadní pobřeží Aljašky je stěna nebetyčných hor, které rostou přímo z vody Pacifického oceánu, přes které vedly pouze dvě cesty do vnitrozemí.

Jednou z cest jak se dostat ke zlatonosným říčkám Klondike je přechod hor přes Bílý průsmyk (White Pass). Cesta vedoucí do Whitehorse začíná přímo za Skagwey východním směrem. Ve White Pass bylo možné použít pro přepravu nákladů koně a muly. Ovšem pouze v případě, že si je prospektoři mohli dovolit. Ono, jak už to tak v životě bývá, bylo totiž možné překonat průsmyk celkem pohodlně. Stačila k tomu maličkost - mít dost peněz. Indiánských nosičů totiž bylo v okolí dost a dost. Jen málokterý prospektoř si ale mohl dovolit je najmout. Nezkušení muži, kteří často málem nevěděli, kterým koncem se do koně cpe seno, chudáky koně přetěžovali, takže ti "umírali jako moskyti při prvním mrazu" a tak byla stezka brzy přejmenována na Dead Horse Gulch (Stezka - Chodník mrtvých koní), protože byla lemována desítkami zdechlin koní. Pamětní deska v sedle průsmyku je věnována 3000 padlých koní a mul...,

Chilkootové z Dyea – indiánští nosiči, r. 1897

Nejkratší cesta, ale o hodně obtížnější, však vede přes 1140 m vysoký Chilkootský průsmyk (Chilkoot Pass). Ten má před vrcholem 35° stoupání a je volně přístupný jen čtyři měsíce v roce. Zbytek roku na něm dosahuje vrstva sněhu a ledu až 22m.

Cestou na vrchol Chilkoot Pass je několik táborů. 8 km od Dyea je Finneganův tábor soustředěný kolem hospody a kovárny. Zde Pat Finnegan vybíral mýtné za přechod dřevěné lávky přes říčku Dyea (za koně 2 US dolary). Dav zlatokopů ho však záhy smetl stranou. Dále tu je tříkilometrová rokle kaňonem řeky Dyea a na jejím konci kemp Canyon City. Za ním začalo větší stoupání až k poslednímu táboru Pleasant Camp, kde se dalo získat dřevo na oheň a pokračovat k Ovčímu táboru (Sheep Camp). Zde bylo až 1500 lidí najednou, bylo tu v provozu 15 hotelů, ani jeden však nebyl lepší než bouda na spadnutí.

Pleasant Camp

Sheep Camp se psím spřežením

Z Ovčího campu stoupala cesta tak prudce vzhůru, že muži lezli po čtyřech a přitom vypadali, že jdou vzpřímeně. K vrcholu zbývalo ještě 6 km a byla tu jen dvě místa, která skýtala ochranu před větrem a dalo se jakžtakž odpočinout, říkalo se jim Kamenný dům ve skaliskách a Váhy (Scales), to zase byla plošina pod vrcholem. Na plošině se naposledy zvažovalo co vzít a nevzít na cílovou zteč na vrcholu. Úměrně tomu vzrůstaly ceny nosičů. Dále se už nedostali ani psi, a tak psi i sáně putovali na zádech lidí. Tisíce tun nákladu, napůl zapadaného sněhem tu čekalo na své majitele, kteří zdolávali poslední výstup. Celou dlouhou zimu roku 1897 a 1898, kdy příval zlatokopů vrcholil, se pochyboval od Ovčího campu vzhůru řetěz, který se za dva roky prakticky nerozpojil.

Poslední zastávka pod Chilkoot Pass – Scales

Nekonečný proud na Chilkoot Pass

Protože na Yukonu z počátku nebyly žádné zásoby životu potřebného zboží, tak na kanadské straně hranice Severozápadní královská kanadská jízdní policie (NWRCP) vyžadovala, aby zlatokopové měli s sebou roční zásobu potravin. Přibližně 520 kg potravin a zbytek výstroje do hmotnosti cca 1 tuny muselo být vyneseno přes průsmyk na zádech.

Každý zlatokop musel mít například 200 liber (1 libra = 0,45 kg) slaniny, 800 liber pšeničné mouky, 200 liber kukuřičné mouky, 150 liber fazolí, 150 liber sušeného ovoce, 75 liber cukru, 50 liber rýže, 75 liber kávy a krabici kondenzovaného mléka.

Obyčejný "zlatokop" postupně přenášel své vybavení (outfitt) po 30 kg 8 km. Dostat outfit z Dyea k jezeru Bennett tak znamenalo nejméně třicet zpátečních cest. Celkem kolem 4000 km, z čehož polovina byla s těžkým nákladem. Nejstrmější úsek, mezi Scales (váhami) a vrcholem průsmyku, představoval 40 výstupů pro každého z 18.000 lidí, kteří ho přešli ještě před instalováním (až pěti) lanovek. Na zádech byly přeneseny i piáno a skládací parník. Kanadáné účtovali na předepsané vybavení vysoké clo. Ve snaze ušetřit kolem 150 \$, přišlo mnoho lidí o život při přechodu okolních hor na ledovcích. V zimě 1897 - 98, cestu komplikovaly silné mrazy a časté sněhové vánice. Mnoho mužů zemřelo na cestě (při jedné vánici zahynulo dokonce šedesát lidí).

Závěr cesty k průsmyku Chilkoot byl velmi strmý a riskantní, na posledních 800 metrech bylo převýšení až 300 metrů. Cesta vedla ledovým polem, ve kterém vytesali 1.500 schodů. Na každý z nich se vešel jen jeden muž. Na této úzké cestě se tísnil nepřetržitý zástup lidí. Kdo z něj vypadl, musel se vrátit dolů a začít od začátku.

Výstup na Chilkoot Pass – s nákladem a pomocí provazů

Průsmykem prošli nejrozumnější lidé. Dobrodruzi, drsní muži, obchodníci, manželky misionářů i pohledná "slečna", jen se svým úsměvem a banjem.

Ze všech lidí, kteří překročili v zimě 1897 - 1898 Chilkoot, získali nejvíce indiáni Tlingit, kteří pomáhali jako profesionální nosiči nákladů. Patřili mezi ně Chilkootové bdící nad průsmykem, jejich bratři Chilkatové od Lynnu a Stikinové z Wrangelu. Přes hory a doly kráčeli bez oddechu temní a tiší, s páskou kolem čela, s holí v ruce, s těžkým nákladem na zádech. Dokázali nést až 200 liber těžké náklady. Stálý styk s bělochy z nich udělal výborné obchodníky. Stanovili si nejvyšší ceny, měli svoji vlastní organizaci, odmítali pracovat o nedělích, protože byli přísní presbyteriáni, a jak stoupala horečka, zvyšovali požadavky. Někdy prostě shodili náklad do sněhu a hledali si nového pána, kdo dá více. Jindy se zastavili uprostřed cesty a stávkovali, aby dostali vyšší mzdu. Většinou nechtěli papírové peníze, žádali jen zlaté a stříbrné mince. Mnozí, aniž by vkročili na zlatá pole, se tak stali zámožnými.

Tlingit - Klan Raven, obce Chilkoot, jižně od Dyea, měli monopol na Chilkoot Pass, 1898

My jsme ale téměř všechny úspory utratili za lodní lístek, nezbývá nám nic jiného, než vyrazit na cestu do Dawsonu pěšky. K nesení nákladu sice můžeme využít indiány, ale pouze na část cesty. Na víc nemáme. Musíme se však rozhodnout na kterou část cesty nám nosiči vypomohou.

Také my se pak s nimi musíme každou chvíli dohadovat o výši jejich platu a občas stávkují. Proto se musíme zastavovat v jednotlivých postupových táborech. Tady záleží hodně na našich fyzických i psychických silách a zároveň se prověří soudržnost naší výpravy. Zlatokopům trvala cesta přes průsmyk asi 20 dnů. My ho však překonáme během 1 půldne.

Popis cesty:

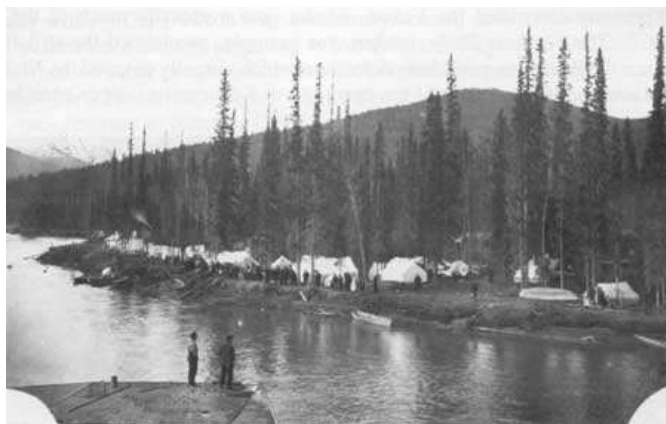
Prvních 20 kilometrů se jde hustým deštným lesem až pralesem, se spoustou mechů a kapradí, většinou po rovině a jen pár úseků je náročnějších. Výhledy jsou omezené a jen občas lze zahlédnout vrcholy zaledněných hor. Je nám dopřáno také nahlédnout do historie, to když spatříme všelijaké předměty (plechovky, kamna, boty...), které tu leží jako památka na naše předchůdce.

Po šesti hodinách pochodu docházíme do **Sheep Camp (Ovčího kempu)**, posledního kempu před závěrečným 8 km výstupem na **Chilkoot Pass** s převýšením přes 700 metrů. Cesta je již méně zřetelná, ale je značená věžičkami z kamení a ve vyšších polohách červenými tyčemi. Pak jsme se dopotáceli až na průsmyk, když jsme ještě těsně před ním museli přejít několik sněhových polí a zmizeli jsme v dřevěné budce. Poté, jsme zmobilizovali zbytky sil na závěrečný 5 km dlouhý sestup do **Happy Camp**.

Sestoupili jsme z průsmyku do podivné melancholické mlžné krajiny, kde nebylo nic než kamení porostlé mechy a travou, občas jsme přeskočili potok tekoucí z ledovce, ale hlavně jsme stále klesali tím liduprázdným tichem vstříc dnešnímu cíli. Cesta se zdála být nekonečnou a na nás se pomalu začala věšet pěkná krize. Otlaky a puchýře z nových či neprošlápnutých bot začaly být nesnesitelné, batoh ztěžkl nejmíň na 50 kilo a kemp stále v nedohlednu. Nakonec jsme tam dolezli opravdu s vypětím posledních sil a shledali jsem jeho název **Happy Camp** vskutku trefným.

Po krátkém odpočinku opouštíme krásný Happy Camp. Čeká nás další přes 20 kilometrů dlouhý pochod. Kamenitá stezka klesá stále níž a níž, přicházíme do dalšího kempu **Deep Lake** (Hluboké jezero) na břehu stejnojmenného jezera. Přestává pršet. Jde se docela pohodlně, všude podél cesty roste neuvěřitelné množství sladkých borůvek. Podél hlubokého kaňonu se noříme do nekonečných lesů a dále jdeme cestou která užírání naše síly, protože se vlní jako moře. Neustále šlapeme nahoru a dolů. Krize na sebe nenechá dlouho čekat. Pomalu začínáme na ostatní ztrácet, každý krok pálí jako šlápnutí do ohně. Pokaždé, když už se modlíme, aby za zatáčkou byl vytoužený cíl, se objevuje stále stejný pohled na další půlkilometrovou rovinku. Klopýtáme a začínáme toho mít opravdu dost. Nejradši bysme shodili batohy ze zad a zabalili to. Musíme ale vydržet – není cesty zpět.

Sestup naštěstí zakončujeme v údolí u velkého jezera **Lindemann Lake**.

Stanový tábor na březích Lindemann Lake

Potřeby:

- * 3 barvy fáborků z krepového papíru na vyznačení tras
- * registrační karty výprav
- * vyznačení startu, cíle, postupových campů (6x) a 3x vrcholu
- * 3x razítko na vrcholu
- * v každém postupovém campu – losovací obálky s kartičkami
- * náklad – batohy s pískem nebo jinou zátěží
- * stopky, tužky
- * kontroly

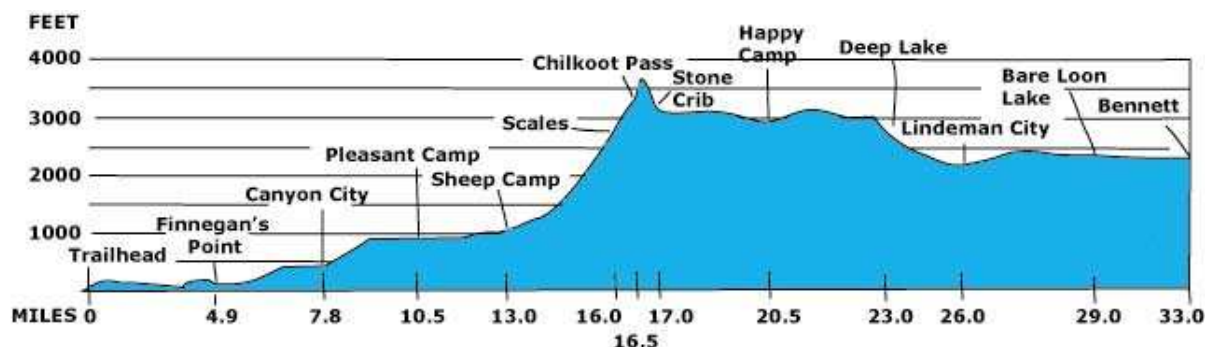
Provedení:

Jsou zvoleny 3 trasy výstupů (vyznačené barevným krepákem) představující jednotlivé části Chilkoot Trail – cesty přes Chilkootský průsmyk.

1. trasa – delší mírně zvlněný terén – základní tábor (Trailhead) vede přes dva postupové (Finnigans Point a Canyon City) do Pleasant Campu (Veselý kemp).

2. trasa – kratší prudší svah – základní tábor (Pleasant Camp) vede přes dva postupové (Sheep Camp – Ovčí kemp a Scales – Váhy) na Chilkoot Pass

3. trasa – delší mírně z kopce - základní tábor (Stone Crib), vede přes dva postupové (Happy Camp – Šťastný kemp a Deep Lake) do Lindemann City na břehu Lindemannova jezera

Každá expedice má svou registrační kartu. Na každé trase jsou: základní tábor (start a cíl - Trailhead), dva postupové campy a vrchol, kde na důkaz dosažení je umístěno razítko k označení registrační karty. V postupových campech si každá výprava losuje příslušné počasí či povolení Severozápadní královské kanadské jízdní policie (NWRCMP) k dalšímu postupu, které se zapisuje do registrační karty.

Každá výprava si zvolí na které části si ponese sama svůj náklad. Zde pak nezastavuje v postupových campech ale jde rovnou k vrcholu. Náklad představují batohy s pytlíky s pískem nebo jinou vhodnou zátěží

1. postupový tábor (losovat lístek, přečíst, zapsat a vrátit zpět)

- Finnigans Point, Sheep Camp a Happy Camp

1. máte vynikající počasí, postup až na vrchol bez zastávky v 2. postupovém táboře
2. počasí se zhoršilo, v 2. postupovém táboře losujete z **I.**
3. počasí se zhoršilo, v 2. postupovém táboře losujete z **II.**
4. pro špatné počasí je nařízen sestup do základního tábora a výstup opakovat

2. postupový tábor: (losovat lístek, přečíst, zapsat a vrátit zpět)

- Canyon City, Scales, Deep Lake

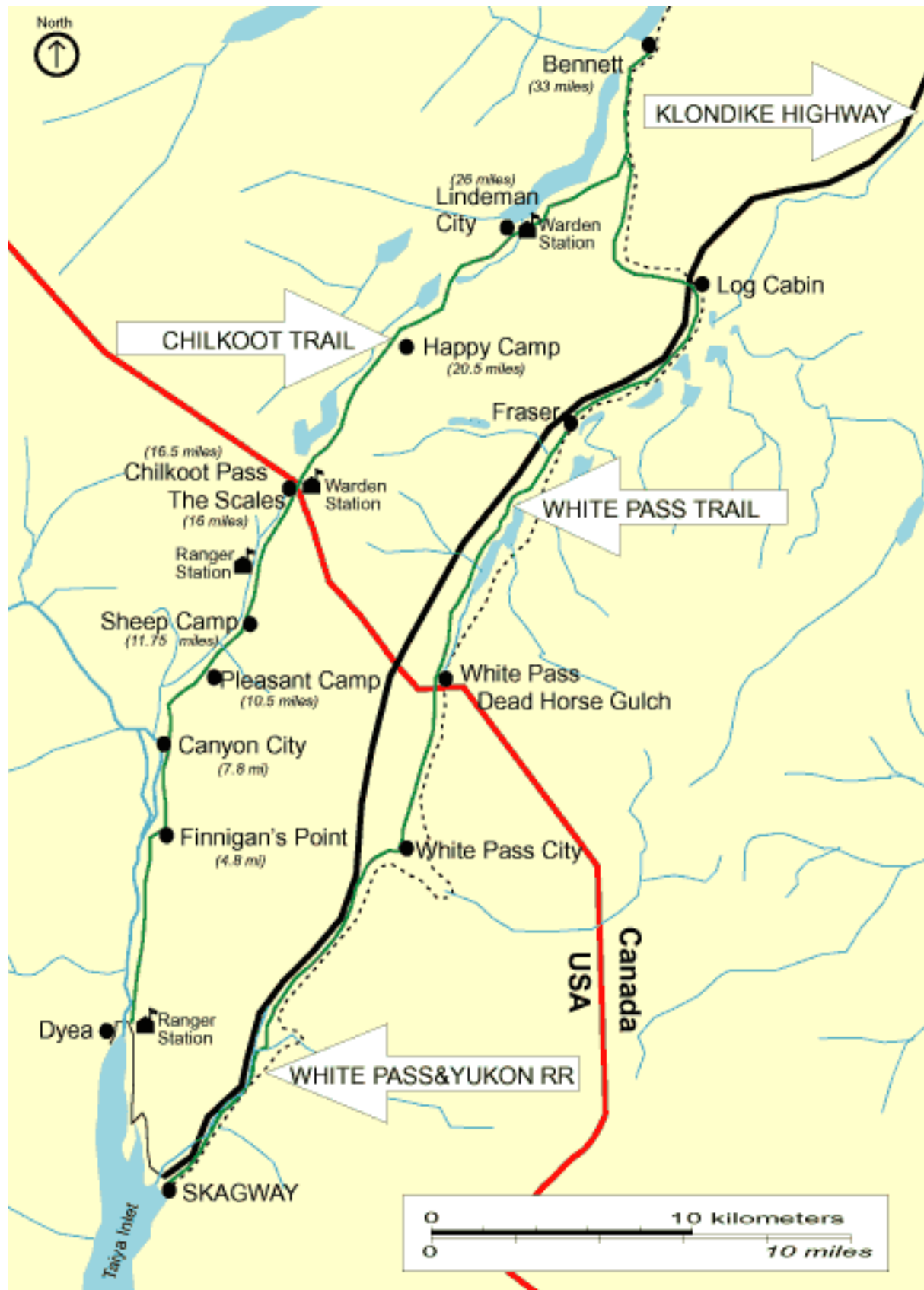
- I.**
 - a) Po převážení všech vámi donesených zásob vám Kanadská jízdní policie povoluje výstup (2x)
 - b) Po převážení všech vámi donesených zásob vám Kanadská jízdní policie nařizuje návrat do základního tábora (1x)
- II.**
 - a) Po převážení všech vámi donesených zásob vám Kanadská jízdní policie nařizuje návrat do 1. postupového tábora a znovu losovat (2x)
 - b) Po převážení všech vámi donesených zásob vám Kanadská jízdní policie povoluje výstup (1x)

Vrcholy - Pleasant Camp, Chilkoot Pass, Lindemann City

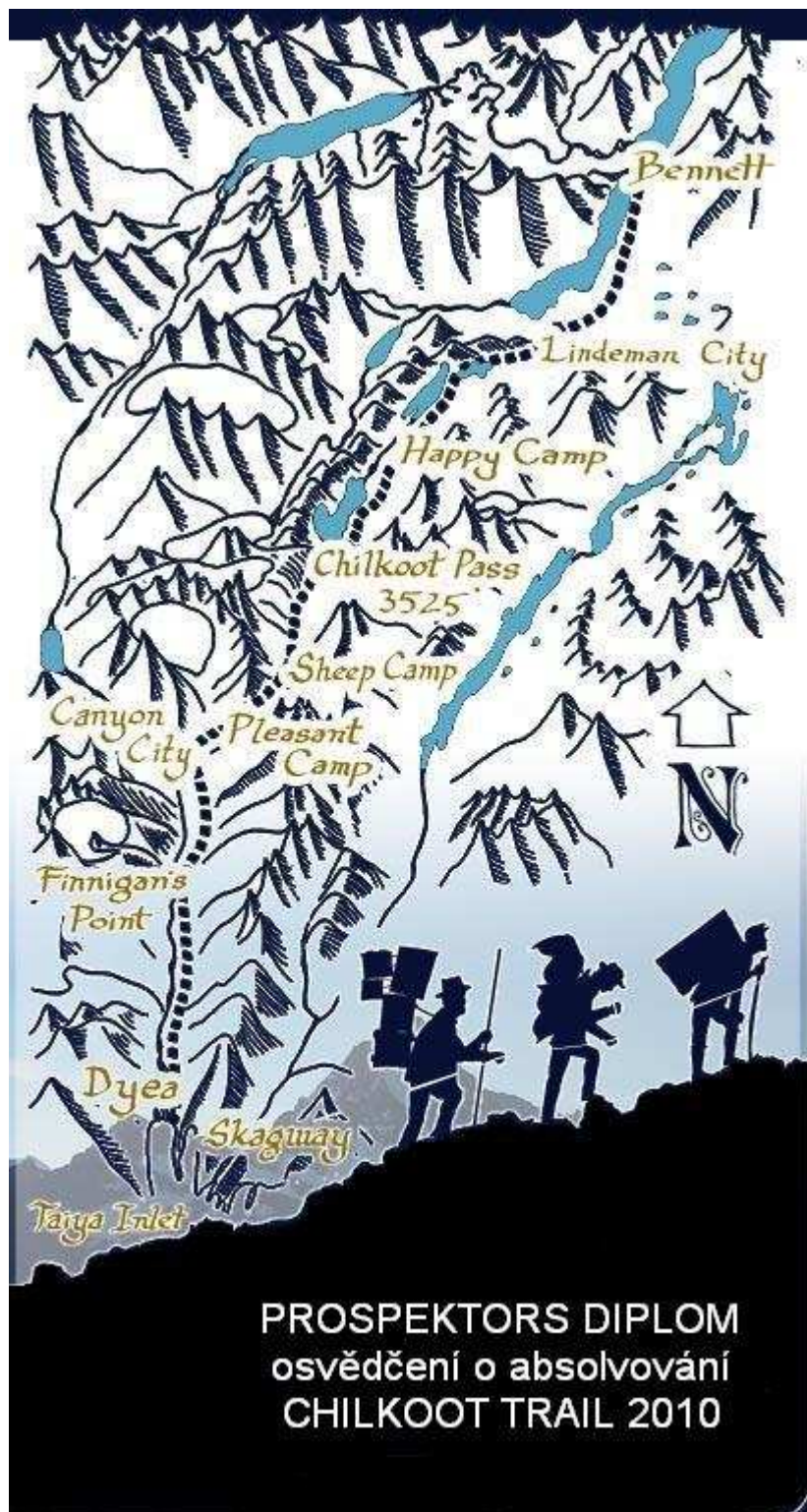
Losování se provádí pouze tehdy, až jsou v táboře všichni členové výpravy.

REGISTRAČNÍ KARTA VÝSTUPU NA CHILKOOT – viz příloha v excellu

MAPA CEST K BENNETTOVU JEZERU

ÚČASTNICKÝ LIST VÝSTUPU NA CHILKOOT PASS

REGISTRAČNÍ KARTA - VÝSTUPU NA CHILKOOT PASS

Název			
ZÁTĚŽ			
1.TRASA		2.TRASA	
čas	START	CÍL	
TRAIL			
FINNIGANS POINT			
CANYON CITY			
PLEASANT CAMP			
VÝSL. ČAS 1.		VÝSL. ČAS 2.	
SOUČET ČASŮ		POŘADÍ	

REGISTRAČNÍ KARTA - VÝSTUPU NA CHILKOOT PASS

Název			
ZÁTĚŽ			
1.TRASA		2.TRASA	
čas	START	CÍL	
TRAIL			
FINNIGANS POINT			
CANYON CITY			
PLEASANT CAMP			
VÝSL. ČAS 1.		VÝSL. ČAS 2.	
SOUČET ČASŮ		POŘADÍ	

LOSOVACÍ LÍSTKY DO JEDNOTLIVÝCH TÁBORŮ (tisknout 3x)

1. postupový tábor - Finnigans Point, Sheep Camp a Happy Camp

**máte vynikající počasí, postup až na vrchol
bez zastávky v 2. postupovém táboře**

**počasí se zhoršilo,
v 2. postupovém táboře losujete z I.**

**počasí se zhoršilo,
v 2. postupovém táboře losujete z II.**

**pro špatné počasí je nařízen sestup
do základního tábora a výstup opakovat**

2. postupový tábor: Canyon City, Scales, Deep Lake

I.

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie povoluje výstup**

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie povoluje výstup**

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie nařizuje
návrat do základního tábora**

II.

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie nařizuje návrat
do 1. postupového tábora a znovu losovat**

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie nařizuje návrat
do 1. postupového tábora a znovu losovat**

**Po převážení všech vámi donesených zásob vám
Kanadská jízdní policie povoluje výstup**

Etapu (starší i mladší) **LOV KOŽEŠINOVÉ ZVĚŘE**

Motto:

Po strastiplné cestě při výstupu na Chilkoot Pass a krátkém pobytu ve stanovém městečku Lindemann City položeného již v Kanadě na březích Lindemann Lake, jsme se přesunuli až k Bennettovu jezeru. Blíží se zima a tak není vůbec pomýšlení na to, že by jsme mohli vyrazit rovnou na cestu přes Bennettovo jezero a dále po řece Yukon (Yukon River) ke Králíčímu potoku (Rabbit Creek), překřtěnému kvůli nalezištím zlata na Bonanza Creek. Zimu budeme muset strávit zde na břehu Bennettova jezera. Je tu stanové městečko s asi 7.000 dalších prospektorů stavějících si lodě a čekajících na jaro, až popraskají ledy a bude se moci vyplout. Bohužel je zde všeho nedostatek a cokoli člověk potřebuje je velmi drahé. Rychle zjišťujeme, že se naše skrovné úspory rozplynuly a tak, chceme-li přežít zimu musíme si nějaké peníze vydělat. Proto se vydáváme na lov kožešinové zvěře, kterého je v dalekém okolí zatím dostatek.

Provedení:

Etapu se skládá ze dvou částí:

1. Střelecké závody:

- * Vzduchovka - každý 5 soutěžní ran
- * Luk – střílí se buď na klasický terč, nebo na terč tvořený provazy na zemi – kruhy jsou s různou bodovou hodnotou (2 zkušební a 3 soutěžní rány)
- * Prak – střelba na plechovky na stole ze vzdálenosti dle kategorie (3 x 7 m)
- * Střelba z kuše - každý 1 zkušební a 3 soutěžní rány
- * Hod nožem na terč - každý tři zkušební a 3 soutěžní hody
- * Hod míčky na plechovkovou pyramidu ze vzdálenosti dle kategorie (3 nebo 7 m)
- * Hod oštěpem na cíl ze vzdálenosti dle kategorie (8 nebo 15 m) na čtverec 1x1m
- * Hod šipkami do terče – každý 3 zkušební a 3 soutěžní hody
- * Stříkací pistolky – střelba vodou na prázdnou PET láhev do sražení – postavit a střílí další – štafetově – měří se čas

Pořadí v jednotlivých soutěžích určí součet bodů všech členů výpravy popř. čas. Konečné pořadí je dáno součtem pořadí v jednotlivých disciplínách – min. součet = 1. místo

2. Lov kožešinové zvěře: Odehrává se na vyznačeném prostoru lesa. Party se rozdělí na dvě části. První představuje zvěř a každý její člen obdrží lístky s barevným "Z" (barva označuje bodovou hodnotu). Tato skupina se během 10-ti minut rozmístí a poschovává v lese (může se pohybovat a unikat před lovci). Pak se na lov vydá druhá část party - lovci. Jejich úkolem je ve vymezeném čase chytit a získat co největší počet lístků (zvířete se stačí, jen dotknout). Za chycení obdrží od zvířete jeden lístek. Lovec nesmí dvakrát za sebou lovit stejné zvíře. Po časovém limitu se úlohy obrátí. Pokud „zvíře“ už nemá žádné lístečky „Z“ odebere se do sběrného tábora ulovené zvěře.

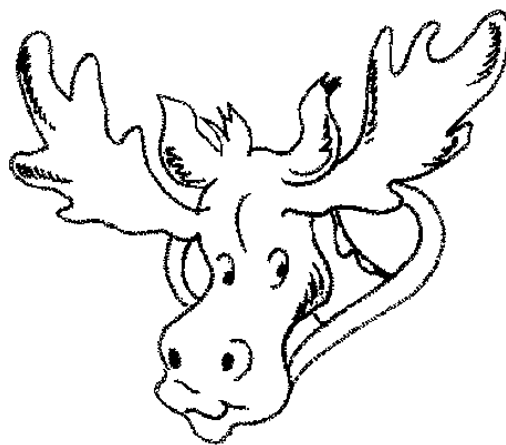
Bodové hodnoty lístků

černá	6 bodů	30 ks	žlutá	3 body	60 ks
červená	5 bodů	40 ks	hnědá	2 body	60 ks
modrá	4 body	50 ks	zelená	1 bod	60 ks

Potřeby:

1. střelecká

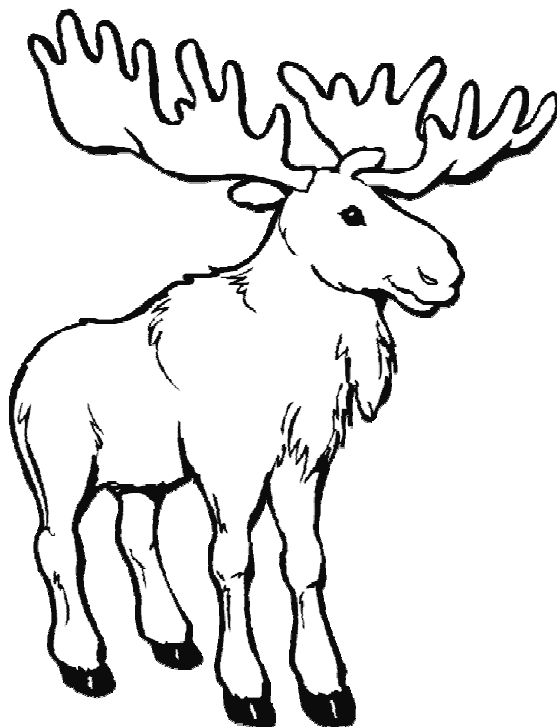
- * vzduchovka, diabolky, terče, tužka, karimatky, židle
- * luky, šípy, terče, tužka
- * praky, kamínky, plechovky nebo petky, tužka
- * kuše, šípy, terč na dřevu
- * nože, nakreslený terč na dřevěné desce
- * míčky, plechovky, tužka
- * oštěp, čtverec z provazů (z igelitu, novin atd.)
- * šipky, terč
- * stříkácí pistolky, kýble, voda, PET lahve
- * výsledkové karty výpravy

2. lov kožešinové zvěře

- * lístečky s barevnými „Z“ – počty dle níže uvedené tabulky
- * papír a tužka na výsledky
- * píšťalka
- * kontroly v terénu

VÝSLEDKOVÁ KARTA – viz příloha v excellu

LOV KOŽEŠINOVÉ ZVĚŘE

NÁZEV:		
	SOUČET NÁSTŘELŮ	POŘADÍ
VZDUCHOVKA		
	POČET ZÁSAHŮ (BODŮ)	POŘADÍ
LUKOSTŘELBA		
	POČET SRAŽENÝCH	POŘADÍ
STŘELBA Z PRAKU		
	POČET SRAŽENÝCH	POŘADÍ
HOD NA PLECHOVKY		
	POČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
HOD ŠIPKAMI NA CÍL		
	POČET ZÁSAHŮ (BODŮ)	POŘADÍ
HOD OŠTĚPEM NA CÍL		
	ČAS	POŘADÍ
STŘELBA PISTOLÍ		
	SOUČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
STŘELBA KUŠÍ		
	SOUČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
HOD NOŽEM		
	POČET BODŮ	POŘADÍ
LOV KOŽEŠIN. ZVĚŘE		
	SOUČET POŘADÍ	
	VÝSLEDNÉ POŘADÍ	

LOV KOŽEŠINOVÉ ZVĚŘE

NÁZEV:		
	SOUČET NÁSTŘELŮ	POŘADÍ
VZDUCHOVKA		
	POČET ZÁSAHŮ (BODŮ)	POŘADÍ
LUKOSTŘELBA		
	POČET SRAŽENÝCH	POŘADÍ
STŘELBA Z PRAKU		
	POČET SRAŽENÝCH	POŘADÍ
HOD NA PLECHOVKY		
	POČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
HOD MÍČKY NA CÍL		
	POČET ZÁSAHŮ (BODŮ)	POŘADÍ
HOD OŠTĚPEM NA CÍL		
	ČAS	POŘADÍ
STŘELBA PISTOLÍ		
	SOUČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
STŘELBA KUŠÍ		
	SOUČET ZÁSAHŮ	POŘADÍ
HOD NOŽEM		
	POČET BODŮ	POŘADÍ
LOV KOŽEŠIN. ZVĚŘE		
	SOUČET POŘADÍ	
	VÝSLEDNÉ POŘADÍ	

Etapu (starší i mladší)

NOČNÍ BOJ S BANDOU KUDLY JEFFA

Motto:

V dobách dobývání Severu, nevládnou mezi muži zákony, ale pravidla určovaná často nejsilnějšími a nejbezohlednějšími zločinci všeho druhu.

Chlápek, který přetvořil městečko na břehu Bennetova jezera dle svých představ, se jmenoval **Jefferson Randolph Smith** řečený **Kudla Jeff (Shank Jeff)**.

Narodil se roku 1860 do prominentní jižanské rodiny. Se slušným vzděláním, začal svou kariéru ve zlatokopeckých táborech Coloráda. Přezdívku "kudla" dostal, když prodával nože prospektorům. Do obalů nožů, přibalil peníze a ty pak (pečlivě označené), "prodával", svým společníkům, kteří před zástupem klientů nadšeně ukazovali lehce nabyté bohatství. Nože v hodnotě několika centů byly však prodávány za \$5. Přibalené bankovky byly v hodnotě mezi \$20 / \$50. Např. ve městě láhev whiskey v té době stála necelý dollar. Obchod šel dobře a pan Smith byl zanedlouho organizátorem různých podvodů, hazardních her a šedou eminencí početné skupiny zločinců.

Občanská válka a následující hospodářská krize však ovlivnily i obchodní úspěchy pana Smitha a ten byl totálně švorc. Rozhodl se odjet za zlatem na sever ale výpravu musel financovat jeho kolega, zloděj George Wilder. Do Skagway přijeli koncem října 1897. K Bennetovu jezeru se vydali jednodušší, ale zato delší cestou přes White Pass. Při cestě touto stezkou se dali využívat k nošení nákladu i koně a muly, ale po cestě jich mnoho zůstalo zmrzlých v závějích – i proto se této cestě říká Dead Horse Gulch – Stezka mrtvých koní.

Hned druhý den po příjezdu do Benneton City byli náhodou na ulici, právě když dav začal lynčovat výčepního. Kudla Jeff se svými pěti ozbrojenými kolegy dokázal věšení zastavit a prohlásil, že nepřipustí, aby byl kdokoliv věšen v tak "fajnovém" městě.

Aby dokázal svou dobrotu, zahájil také sbírku na pomoc vdovám prospektorů.

Ostatní obchodníci byli tak zaměstnáni budováním vlastních živností a tisícovými zástupy prospektorů, že rádi nechali příkladného občana, jakým byl pan Smith, aby městu vládl.

Ten měl záhy svoje falešné hráče, bodyguardy, zloděje, vyděrače, špicly i podvodníky slavných jmen a zakrátko měl pod kontrolou celé městečko.

Partneři Shank Jeff & John Clancy

Kudla Jeff osobně nikdy neokrádal, ale byl nevyčerpatelným zdrojem inspirace na stále nové způsoby, jak vybírat peníze. Slavným byl jeho "Telegrafní Úřad". Do Benneton City nikdy nevedly žádné dráty, ale to nevadilo, aby neodesílal za pouhých \$5 telegramy. Na nového kněze vybral od obchodníků v městečku \$35.000, které pak knězi veřejně předal. Že kněze tu samou noc někdo okradl, byla "náhoda".

Jiným kouskem bylo zkorumpování místních novinářů. Ti pod záminkou rozhovoru pro zdejší list vytáhli z nově příchozích informace o stavu jejich peněženek. O zbytek se pak postarali Kudlovi rváči. V temném zákoutí si na nešťastníka počkali a oškubali ho do posledního centu.

Pan Smith však vyřešil každý problém. Z vlastních peněz pár dolary pak pomáhal okradeným zlatokopům a často platil jejich cestu zpět do Skagwey, když s nimi byly příliš velké potíže.

V létě 1898 už mělo Benetton City skoro 10.000 obyvatel a mnoho prosperujících obchodníků. Zlatokopové však byli okrádáni tak moc, že když mohli, raději zůstávali v nedaleko vzdáleném městečku Bare Loon City na březích Bare Loon Lake, což samozřejmě budilo nelibost obchodníků protože takto uniklý obchod začal být citelně znát.

Ovšem kralování bandy Kudly Jeffa vzalo během několika měsíců za své. Když 8. června přišel do Benetton City z Dawsonu "Reverend" John. Stewart, byl okraden, když si chtěl vyměnit svých \$2.700 ve zlatě na peníze. Tehdy běžná událost, se stala poslední kapkou v přeplněném poháru trpělivosti obyvatel, které ostuda připravovala o peníze.

Zástupce místního šerifa Frank Reid byl vyslán, aby Kudlu Jeffa zatkl a odvedl před soudce. Když se však oba muži střetli, přišli ke slovu zbraně. Jeff namířil na Franka svou winchestrovku, ten pak tasil revolver. Oba muži vystřelili současně..... Tom zasáhl Reida rovnou do srdce.

Vražda zástupce zákona ovšem neušla příslušným úřadům a do městečka byla vyslána z Dyea Severozápadní královská kanadská jízdní policie (NWRCMP).

Banda Kudly Jeffa však na jejich příjezd nečekala a rozprchla se do okolních lesů kde posléze začali terorizovat celý kraj a okrádali prospektory i pocestné. Kudla Jeff byl však při souboji také raněn, a zanedlouho následoval svého soupeře na onen svět.

Bohužel i nás potkala nemilá událost a byli jsme okradeni. Přišli jsme o všechny kožešiny a kůže zvíře, kterou jsme ulovili a následně chtěli prodat, abychom si pak mohli koupit zásoby na další cestu. Nezbyvá nám nic jiného než se pokusit najít tábor bandy Kudly Jeffa a vzít si svůj majetek zpět.

Provedení:

Využít pro kategorie ohně a buřtáku – kytary. Zlatokopecké party se postupně vydávají na cestu nočním lesem, kde na ně čekají úkoly:

- sledování stop
- chůze podél lana mezi stromy
- test všímavosti (jména vedoucích, co bylo první den tábora k obědu, kolik je v táboře malých chat, aj.)
- hmatový test: poznat hmatem drobné předměty v pytlíku.
- test čichu - rozpoznat dle čichu 6 druhů koření
- doplnit k přídatným jménům odpovídající podstatná jména (např. Morseova. = abeceda)
- návštěva v táboře zlodějů kůží, kde u ohně spí jeden z nich. Úkolem je, aniž by se vzbudil, zapsat si co nejvíce předmětů, které se v tomto táboře nacházejí rozházeny okolo ohně.

Potřeby:

- * papírové stopy + lana a provazy
- * otázky na test všímavosti + startovací karty + tužky
- * plátěný pytlík a pár drobných předmětů na hmatový test
- * 6x lahvičky a 6 druhů koření na čichový test (majoránka, pepř, bazalka,)
- * 6x přídatná a podstatná jména (nebo pohádky)
- * dřevo, sirky = oheň, předměty k ohni – kladivo, ešus, láhev, hrnek, notes, kůže, atd..
- * kontroly v terénu na stanovištích + zloděje kožešin

STARTOVNÍ LISTINA – viz. tabulka v excellu

NOČNÍ BOJ S BANDOUDY KUDLY JEFFA

NÁZEV:	
--------	--

	POČET	POŘADÍ
TEST VŠÍMAVOSTI		

	POČET	POŘADÍ
HMATOVÝ TEST		

	POČET	POŘADÍ
ČICHOVÝ TEST		

	POČET	POŘADÍ
DOPLŇNOVAČKA		

	POČET	POŘADÍ
U ZLODĚJŮ		

	POČET	POŘADÍ

SOUČET POŘADÍ	
---------------	--

VÝSLEDNÉ POŘADÍ	
-----------------	--

NOČNÍ BOJ S BANDOUDY KUDLY JEFFA

NÁZEV:	
--------	--

	POČET	POŘADÍ
TEST VŠÍMAVOSTI		

	POČET	POŘADÍ
HMATOVÝ TEST		

	POČET	POŘADÍ
ČICHOVÝ TEST		

	POČET	POŘADÍ
DOPLŇNOVAČKA		

	POČET	POŘADÍ
U ZLODĚJŮ		

	POČET	POŘADÍ

SOUČET POŘADÍ	
---------------	--

VÝSLEDNÉ POŘADÍ	
-----------------	--

Etapa SNĚŽNÁ SLEPOTA

Motto:

Oblast Bennettova jezera leží cca 300 mil jižně od severního polárního kruhu, má relativně malou nadmořskou výšku, ale celková charakteristika oblasti udává až extrémní klima a vydat se na trasu v zimě je opravdovou zkouškou pro drsníky - v zimě je zde běžně - 46 °C, 8 metrů sněhu a nechybí mnoho lavinových svahů. Dny jsou krátké a mrazy nelítostné.

na břehu Bennettova jezera

V zimě 1897 - 98 prospektory sužovaly mimořádné mrazy (až -60°C) a cestu komplikovaly silné vichřice a časté sněhové vánice. Mnoho mužů již zemřelo na cestě (při jedné vánici zahynulo dokonce 60 lidí). I tak všichni míří k místům, kde se objevila nová naleziště zlata. Ale ne pouze psí spřežení, sněžnice a koně byli použity pro transport. Ed Jesson opustil 22. února Bennetton City na kole a 29. dubna znaven, téměř oslepen sněhem, ale úspěšně, dorazil do Dawson City. Svoji trasu volil po zamrzlé řece Yukon.

Je březen roku 1898. Stojíme na břehu obrovského Bennettova jezera a hledíme na jeho ještě zamrzlou hladinu. Stále ostré zapadající slunce se opírá do krystalků ledu a jeho odraz nás pálivě bodá do očí. Ale stejně nikdo zrak neodvrátí a s nadějí pozoruje kdy začnou ledy pukat a obrovská armáda 7.000 plavidel připravených na břehu se bude moci vydat na dlouhou cestu po Bennettově jezeře a pak dále po řece Yukon až k jeho soutoku s říčkou Klondike – do Dawson City a k nalezištím zlata na Bonanza Creek.

Stavba plavidel na břehu Bennettova jezera

Led je však stále silný. Jdeme spát. Tělo si potřebuje odpočinout a zítra je taky den.

Je ráno – vylézáme ze stanů – venku je však tma ? Ne není - to včerejší ostré slunce nás oslepilo. Krutá daň nováčků – postihla nás sněžná slepota!

Provedení:

V táboře postavená překážková dráha (podlézání, přelézání, přejití bažiny – chůze po špalkách, přejití lavičky, posbírání míčků do kýble, překročení lavoru s vodou, věšení kolíčků na šňůru, slalom, prolézání tunelu atd.).

Celá výprava, trpící sněžnou slepotou (mají zavázané oči šátkem tak, aby neviděli ani dolů), je nucená spolehnout se při překonávání překážek na cestě do tábořiště na jediného vidoucího člena výpravy (kterého si sami mezi sebou zvolí), který ostatní navádí pouze akustickými pokyny – nesmí se jich však dotýkat (***u mladší kat. se dotýkat mohou***). Po celou dobu ***jde s výpravou ranger, který dává pozor na bezpečnost – pozor např. při sklánění hlavy***. Každé nesplnění úkolu je penalizováno 30 s k výslednému času.

Potřeby:

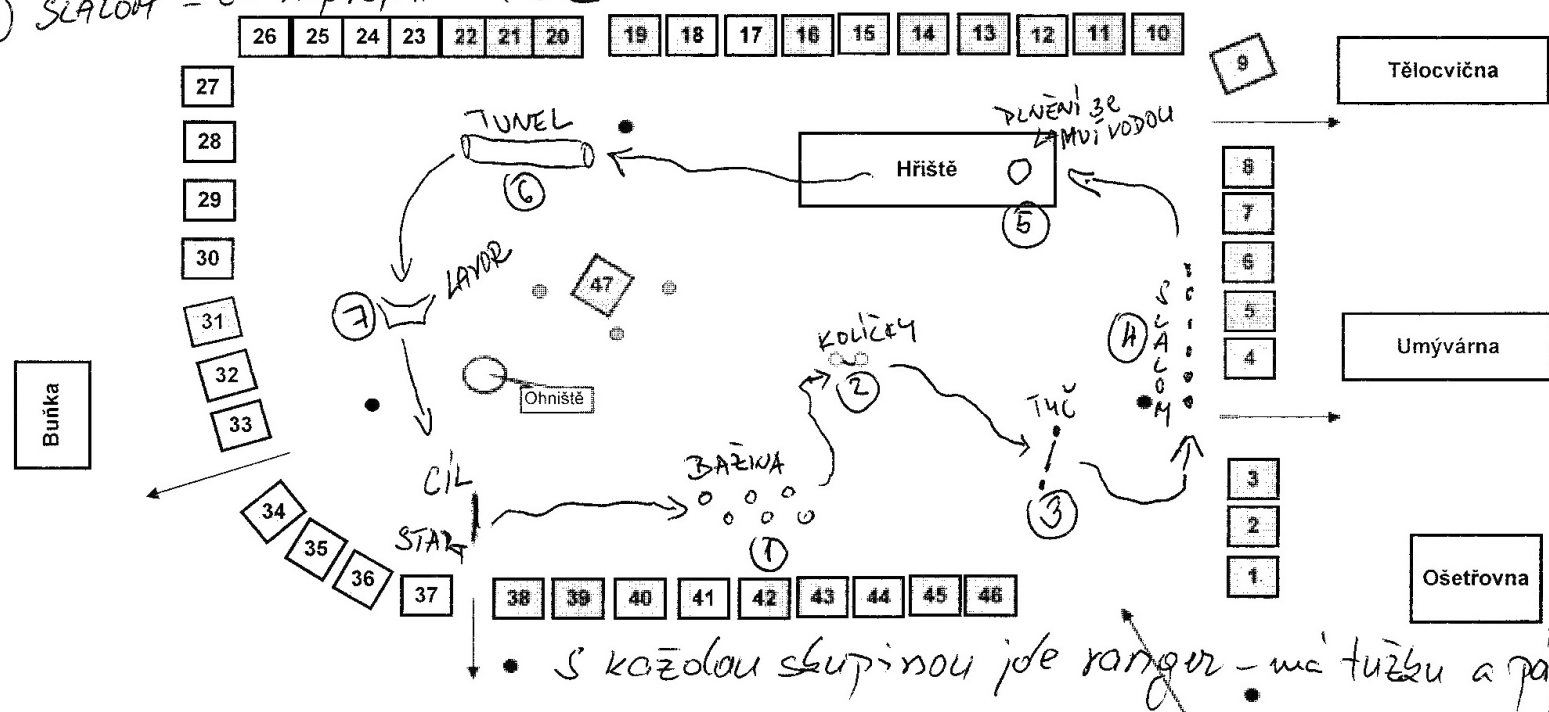
- * 2x lavička
- * 6 – 8x špalky
- * 1x branka
- * 8x míčky + kýbl
- * 2x stojan + tyč
- * lavor + voda
- * šňůra a kolíčky na prádlo
- * látkový tunel
- * 2 – 3x 3l láhev, voda, víčka od ešusů, nebo hrnečky
- * stopky + papír a tužka pro každou výpravu

Hodnocení:

Výsledný čas se započtením trestných sekund při nesplnění úkolu

- ① BAŽINA - 6 ÷ 8 špalů - 1 šlápnutí na zem = +30s
- ② VĚŠENÍ količek na šňůru mezi stožáry - každý 1
- ③ TČ - Podlézt - za 1 shození = +30s
- ④ SLALOM - za neprojití = +30s

Chatový tábor v Roželově

- ⑤ PLNĚNÍ 3l lahvi esusovým víčkem až do přelítí (2-3 stanovisté)
- ⑥ TUNEL - látkový tunel prolézt
- ⑦ LAVOR - přezdobit lavor naplněný vodou - 1 nesplnění +30s

Etapa (mladší i starší) PLAVBA PŘES BENNETTOVO JEZERO A PO YUKON RIVER DO DAWSON CITY

Motto:

Život u Bennettova jezera byl velice drsný. Nikdo nechtěl plýtvat zbytečně silami na stavbu solidnějšího obydlí, takže zbytek zimy bylo nutné přežít ve stanu. Začalo se také stavbou člunů a vorů. Nesmíme však zapomenout, že převážná většina těchto dobrodruhů z celého světa neměla ani ponětí o tom, jak se člun staví a jak se s ním sjíždí řeka. Profesionálů bylo málo a ti se většinou zajímali jen o to, jak postavit vlastní člun, o konkurenci nikdo nestál. Všechny okolní lesy byly postupně vykáceny a záhy zde vzniklo největší stanové město na světě.

Jen málokomu tehdy došlo, že je daleko větší šance zbohatnou v městech ležících na obou stranách horských průsmyků, než pracně těžít zlato na Klondiku.

"Můj soused si postavil člun, který vypadá jako rakev. Naložil ho a strčil do vody, aby viděl, jak bude plavat. Okamžitě se potopil", popsal své okolí ve svém deníku jistý Harley Tuck.

Také vzhled zhotovených plavidel poukazoval na nezkušenost jejich tvůrců. Od bachratých bárek přes vory se tu našlo i něco, co ponejvíce připomínalo papírové dětské lodičky. Těmto vachrlatým vymoženostem desetitisíce prospektorů svěřily své životy a majetky. Případné ztroskotání znamenalo nejen konec zlatého snu, ale i starosti o to, jak náhle bez zásob přežít.

Stavba plavidel na březích Benneton Lake

V červnu již bylo postaveno více než 7.200 plavidel. Na svůj čas zde roku 1898 čekalo více než 10.000 prospektorů, někteří v doprovodu svých žen, až puknou ledy na Yukonu. To se stalo **28. května 1898** a přes noc na 29. května se na jezero spustilo přes sedm tisíc plavidel naložených až po okraj tunami potravin, která další den za svítání vyrazila dolů po řece do Dawsonu, vzdáleného 550 mil = 880 km (1 míle = 1,6 km). Bennettovo jezero přes noc osiřelo (*obdobným startovním místem bylo jezero Lindemanovo*). Na 700 člunů se však potopilo během prvního dne ještě na jezeře, aniž se dostaly na řeku Yukon.

Zkušeným lodivodům, kterých bylo málo, se tak naskytla příležitost vydělat si při přepravě lodí obtížnými místy a pokud se člun držel na hladině, bylo to rozhodně lepší, než zásoby tahat na vlastním hřbetě.

Dobrodružná plavba Bennettově jezeře a poté po řece Yukonu k vysněnému Dawsonu byla plná nebezpečí a neznámých peřejí. Po hodinách relativně klidné plavby přišel první šok: **Mikešův kaňon** (Miles Canyon) plný vírů a bludných vratiproudů. Řeka Yukon se zde zúžila na několik desítek metrů a kolem dokola strmé skalní stěny. Následovaly hluboké průrvy **Squaw Rapids** (Peřeje indiánských žen) a potom několik km dlouhé **White Horse Rapids** (Peřeje bílých koní). Desítky lodí spolu s desítkami tun nákladů zde našli svůj věčný odpočinek. Další míle po proudu byly břehy lemovány troskami lodí. Asi 50 km se plavci potýkali s vodami **jezera La Berge**, ale to ještě zbývalo do Dawsonu více než 700 km.

Konečně je před prospektory **poslední vážná překážka Five Fingers Rapids** (Peřeje pěti prstů). Také zde mnoho z nich utone, někteří ztroskotají a přijdou o svůj náklad, který s nesmírným úsilím dopravili až sem.

Lindeman Rapids

Five Fingers Rapids

V roce 1899 dokončená železnice ze Skagwaye přes White Pass, nejdříve k jezeru Bennett a později až do Whitehorsu, nejen zrychlila a ulehčila přechod zrádnými horskými průsmyky, ale zazvonila umíráčkem pro slavná města Dyea a Bennett.

Nádraží ve White Pass

Vláček ve White Pass

Peřejemi si razily cestu i parníky (Steamboats), s mělkým ponorem a kolesovým pohonem, které brázdily vody Yukonu mezi městy Whitehorse a Dawson City až do roku 1960. V době vrcholu zlaté horečky jich po Yukonu jezdilo na 250, část z nich mířila až do Beringova moře.

Poslední parníky se jmenovali **Keno (viz. obr.)** a Klondike. Keno slouží dnes jako muzeum v Dawson City a Klondike pak ve Whitehorse.

Konečně se blíží jaro. Stojíme na břehu obrovského jezera Bennetonn Lake a pozorujeme jak na hladině pukají ledy. Jeho břeh je pokryt různými bárkami a vory, na kterých se zlatokopové chtějí dostat přes jezero. Naše loďka už je také postavena a my jen čekáme, kdy budeme moci vyplout a spolu s námi dalších asi 10.000 prospektorů na další strastiplnou cestu, kdy musíme překonat vody tohoto jezera a pak pokračovat po divoké řece Yukon River až do Dawson City.

Ještě musíme urychleně natrénovat ovládání naší vratké bárky protože pouze ti nejrychlejší budou mít možnost zabrat si nějaký dobrý claim. Musíme také zjistit kolik z nás se vlastně na ni vejde. Nedejbože, kdyby se s námi převrátila. Ledové vody Bennetonn Lake by nám nedovolily dlouho plavat. Ještě že jsme při přechodu Chilkootského průsmyku ušetřili za nosiče tím, že jsme si svá zavazadla zčásti přenesli sami a za ulovené kožešiny získali pár dolarů. Můžeme si teď dovolit zakoupit pár záchranných vest, které se nám v divokých peřejích Yukon River určitě budou hodit.

Potřeby:

- * 2 – 4 záchranné vesty
- * 8x bójk
- * 2x nafukovací člun (velké nafuk. kruhy)
- * výsledkové listiny
- * stopky + propiska

Provedení:

Etapa se skládá ze tří částí:

1) Štafeta po Bennetonn Lake v záchranných vestách

Každá výprava dostane 1 vestu, se kterou každý člen obepluje určenou bójku. Vesta se převléká na břehu a musí být zavázaná.

U MLADŠÍCH je možno použít 2 vesty pro zlatokopeckou partu – jsou-li k dispozici a startující člen už může být připraven ve vestě – pozor na neplavce

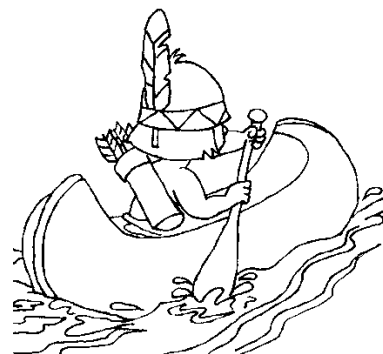
2) Průjezd peřejemi Yukonu - slalom na nafukovacích člunech

Každá výprava absolvuje vodní slalom na nafukovacím člunu mezi brankami z bójek. K výslednému času se přičítá 30 trestných sekund za neprojetou branku, popř. utopení člena výpravy (pád z lodě, ztráta pádla atd.)

U STARŠÍCH se nalodí jen ½ party (cca 3 - 4) – absolvuje trasu a střídá ji druhá ½ party – měří se výsledný čas

3) Zlatokopecký Titanic

Spojit dvě party dohromady (cca 12 – 14 členů). V určeném čase se musí co nejvíce členů dostat do nafuk. člunu a vydržet na něm aspoň 30 vteřin.

VÝSLEDKOVÁ A STARTOVNÍ LISTINA – viz. tabulka v excellu

PLAVBA PŘES BENNETTOVO JEZERO A PO YUKON RIVER DO DAWSON CITY

[illegible]

Etapa **ZABYDLUJEME SE V DAWSON CITY** **(tábornické dovednosti)**

Motto:

Na objevení zlata na Klondiku zbohatli nejen zlatokopové, ale především podnikatelé a podnikavci. Jedním z nejznámějších byl Joseph Francis Ladue, který je považován za zakladatele města Dawson City. Ladue na Yukonu nebyl žádný nováček, žil zde od roku 1882 a zkoušel své štěstí nejdříve jako zlatokop, obchodník a podnikatel. Vlastnil pilu u ústí řeky Sixtymile River, několik kilometrů od Klondiku proti proudu řeky Yukon. Pochopil, že obchodováním se zlatokopy se dá vydělat víc peněz, než samotným hledáním zlata.

Dawson City ve svých začátcích

Přišel na soutok řek Klondike a Yukon pouhých pět dní po Carmackově nález. Vytyčil zde pro sebe 64 hektarový pozemek a šel si ho okamžitě zaregistrovat do Fort Constantine u ústí Fortymile Creek do Yukon River. Hned po návratu se pustil do stavby skladu a malé chatrče pro sebe, která však sloužila i jako hostinec. Vznikající město pojmenoval Dawson na počest kanadského geologa George Mercer Dawsona.

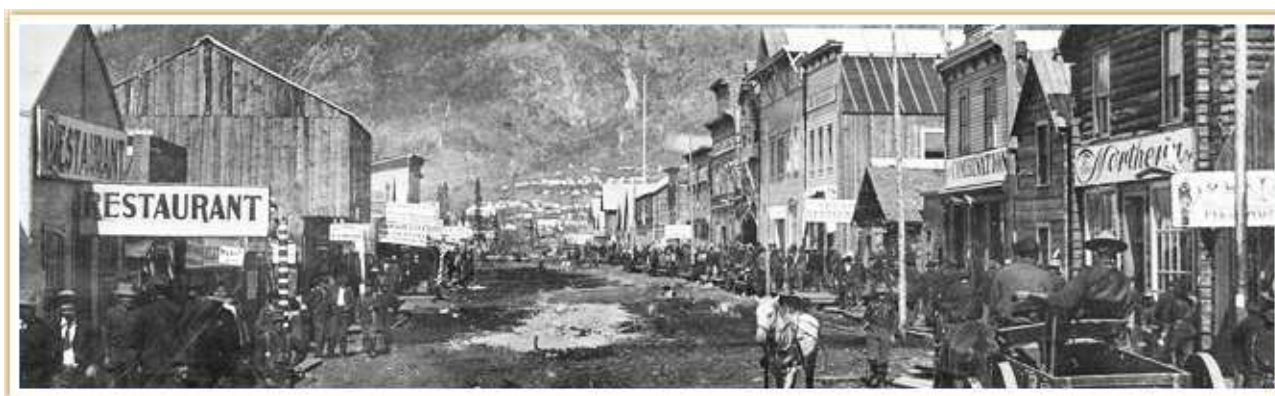
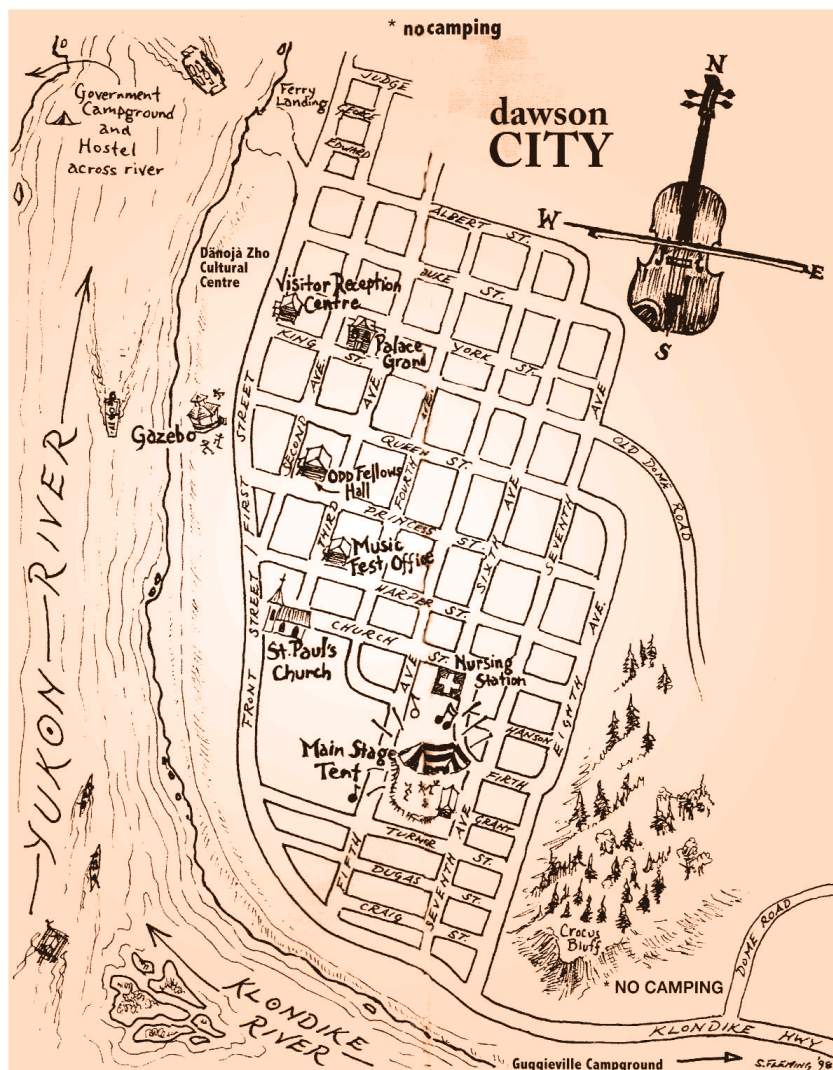

Srub Johna Ladue

V lednu 1897 bylo v Dawsonu asi pět srubů a malé stanové městečko. Na jaře mělo město 1.400 obyvatel, většina příbytků už byla ze dřeva a začaly se tu točit velké peníze. Koncem léta je již ve městě 3.500 obyvatel.

Hlavní ulice (*Front Street*) vede pak přímo proti břehu, kde se vykládají parníky a ostatní lodě. Půdorys Dawsonu je typicky pravoúhlý, ulice kolmé na Yukon byly pojmenovány podle příslušníků královské rodiny nebo místních pamětihodností, ulice kolmé na Klondike nesou jenom čísla. Chodníky jsou dřevěné a prašné ulice se po dešti mění v půl metru hluboké blátivé koryto.

Největší vlna přistěhovalců se však ve městě objevuje až v následujícím roce, kdy dorazili lidé putující měsíce ze Skagway a Dyea. Ze sta tisíc, kteří se vydali na cestu, jich sem dorazilo jen čtyřicet tisíc. V létě 1898 se Dawson City stává největším městem na severoamerickém kontinentě na západ od Winnipegu a na sever od San Francisca.

Dawson, Front Street, 1898

Také my jsme po dosažení Dawson City, ležícímu na pravém břehu řeky Yukon u soutoku s říčkou Klondike, rychle našli místo a začali stavět své stany. Celý den jsme neměli nic v ústech a vodu jsme potřebovali radši převařit a i teplý čaj by se hodil. Tak rychle sehnat dřevo a rozdělat oheň

Úkol:

A) PRO STARŠÍ

Etapa se skládá ze 3 částí:

- 1) Složit rozstříhanou zprávu, ve které jsou obsaženy další úkoly: "**Rozdělat oheň, uvařit 1 litr čaje z přírodnin a ohniště zase zlikvidovat**". K rozdělení ohně obdrží 10 sirek a 1 škrátáko.
- 2) **Upéct hada** (návod - z polohrubé, osolené mouky a polorozpuštěného tuku, vejce a prášku do pečiva vymícháme v kotlíku těsto – případně doředíme mlékem. Uhnětené, odpočinuté těsto uválíme do válečku a natočíme na tyč – klacek ve spirále. Potřeme vodou, posypeme solí a kmínem, případně sezamem, a opékáme nad žhavými uhlíky).
- 3) Co nejdříve **postavit stan** a zase ho složit.

Potřeby:

- * 2x stan, kladiva, sekery, nože, pily, 2x smetáček
- * stopky, papír, tužka
- * škrátáka a sirky (na 1 výpravu – 1 škrátáko a 10 sirek)
- * kotlíky dle počtu družin
- * polohrubá mouka, sůl, tuk, vejce, prášek do pečiva, mléko, voda, kmín
- * vařečky nebo vhodné klacíky, ešusy nebo jejich víčka, prkénka

B) PRO MLADŠÍ

Každá družina postaví v terénu z přírodních materiálů zmenšené zlatokopecké tábořiště.

Hodnocení:

A): PRO STARŠÍ

- 1) Za každou nepoužitou sirku se odečte z výsledného času 20 s. Vráti-li výprava 9 sirek obdrží prémii = navíc odečtení 1 minuty. Za špatně zahlazené ohniště se přičtou 3 minuty a za uvaření méně než 1 litru čaje také 3 minuty.

- 2) Nehodnotí se

- 3) K výslednému času se přičítají trestné vteřiny za:

- nevypnutý stan	30 s
- nezapnutý stan	15 s
- špinavá podlážka	30 s
- pohozené věci	10 s
- neočištěné kolíky	20 s
- 1 špatně zatlučený kolík	5 s
- nedbale zabalený stan	20 s

Pořadí v jednotlivých částech etapy se sečte.
Minimální součet = 1. místo.

B): PRO MLADŠÍ

Hodnotí veřejně porota složená ze zástupců všech výprav.

Etapu – jen pro STARŠÍ **MOUDRÁ TAJEMSTVÍ PRVNÍCH NÁRODŮ YUKONU** **(FIRST NATIONS YUKON)**

Motto:

Yukon je smyslný ráj - vůně šalvěje, smrků a borovic pronikají údolími. Jedinými zvuky jsou praskání suchého sněhu a ledu, či ostrý závan studeného vzduchu ve větvích mohutných smrků a borovic. Denní nebe je zářivě modré, s nádherou východu a západu slunce. Noční nebe pak září leskem měsíce a hvězd, které lze pozorovat v křišťálově čistém ovzduší.

Země se skládá v nížinách z hlubokých lesů, tisíců malých jezírek a močálů. Ve vysokých horách jsou pak velká a hluboká jezera, dravé ale čisté řeky, a další tisíce malých jezer a potoků.

Sníh začíná padat v říjnu a trvá až do konce dubna. Zimní teploty jsou velmi chladné - kolem -50°C (nejnižší zaznamenaná teplota je -86°C v roce 1940). Jaro pak přináší nádherné probuzení na konci března a dubna, kdy tisíce stěhovavých ptáků (labutě, husy, kachny, jeřábi) míří na sever, aby zahnízdily na pobřeží Arktidy.

Muži z klanu Gwich'in z okolí řeky Peel v Dawson se spoustou masa z caribou (1911).

Před dobou zlaté horečky zde bylo na 10.000 členů Prvních národů (First Nations) kanadského Yukonu, jak se domorodí indiáni nazývají, roztroušených po celém území mající rozlohu stovek tisíc čtverečních kilometrů v početných rodinách, žijících v malých táborech a vesnicích, kteří se navzájem scházeli při různých výročích a oslavách svateb či narození.

Celý národ je rozdělen do 2 hlavních klanů (moieties) - **Wolf (Agunda)** a **Crow (Kajet)**.

Na území Yukonu je 8 jazykových skupin.

- Severní Tutchone (Northern Tutchone) - Mayo, Carmacks, Pelly
- Jižní Tutchone (Southern Tutchone) - Whitehorse, Haines Junction,
- Gwitchin (Gwitchin) - Old Crow
- Han (Han) - Dawson City
- Horní Tanana (Upper Tanana) - Beaver Creek
- Tagish (Tagish) - Tagish
- Kaska (Kaska) - Ross River, Watson Lake
- vnitrozemští Tlingit (Inland Tlingit) - Carcross, Teslin

V dřívějších dobách sem byli zahrnováni i Inuité, žijící na severním pobřeží Yukonu, dnes jsou jejich rodiny na Aljašce a Severozápadním území.

Chilkatové v slavnostním úboru

Nosiči z klanu Chilkoot z Dyea (r. 1897)

Inuité

Tlingité

Dávni příslušníci Prvních národů (First Nations) svou mluvu v původních jazycích uchovávali, stejně tak jako staleté moudrosti svých předků a nechávali je tesat do kamenných pyramid roztroušených po celém Yukonu.

Až do nedávné doby žili indiáni na souši, ponořeni do krásy Yukonu, žijící z vlastních zdrojů a řídili se vlastními zákony. Hodně se však změnilo s příchodem prospektorů hledajících zlato na Klondike, Rychlé změny v dosavadním životě indiánů přinesly i devastující epidemie. Přestávaly se uznávat hranice domorodých území a ničily se dávné tradice. Staré osady, tábory a vesnice tak díky Zlaté horečce brzy pohltila divoká a drsná yukonská příroda a věčný sníh a led. Na kamenné pyramidy a moudrosti předků se dávno zapomnělo.

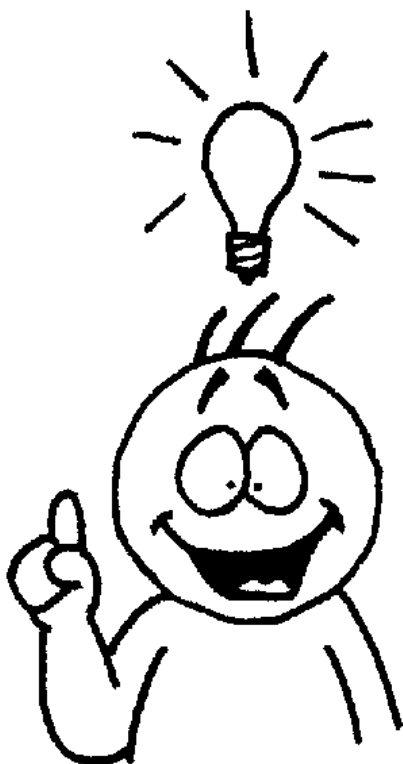
kamenné pyramidy s vytesanými moudrostmi Prvních národů

Uplynulo mnoho let, než si zlatokopové všimli mimo zlata i podivných pyramid tvořených kameny, plných ještě podivnějších znaků. Začali tušit, že mají před sebou nesmírně cenný historický pramen. Vyslali do různých krajů hledače, aby pátrali po dosud neznámých slovech a opisovali záhadné nápisy. Ale nikdo stále nedokázal přechíst, co je na nich napsáno. Teprve Jamesi Prinsepovi, zlatokopovi z anglického Oxfordu se podařilo rozluštit první znaky. Brzy nato slyšel svět moudrá slova dávných příslušníků Prvních národů

Provedení:

Různě šifrovaná moudra Prvních Národů - rozmístěna po lese ve vymezeném prostoru (cca 18 druhů různě šifrovaných vět). Doba hledání mouder - 1 hodina.

Jeden druh moudra = jedno místo – u stromu, pařezu nebo u kamene. U moudra je umístěna propiska nebo fixa a kartička s čísly výprav v kroužcích – nalezne-li člen výpravy toto místo, vezme si jen jednu zašifrovanou zprávu a na kartičce přeškrtně číslo své výpravy. Najde-li toto místo později jiný člen výpravy a uvidí-li, že číslo jeho výpravy je již přeškrtnuté, tak si zašifrovanou zprávu už nesmí vzít.

Potřeby:

- * Tužky a papíry pro výpravy,
- * šifrovací pomůcky (morseovky) – PROSPECTORS BOOK,
- * označení míst uložení zprávy + tužka na provázku (nebo razítko).

Hodnocení:

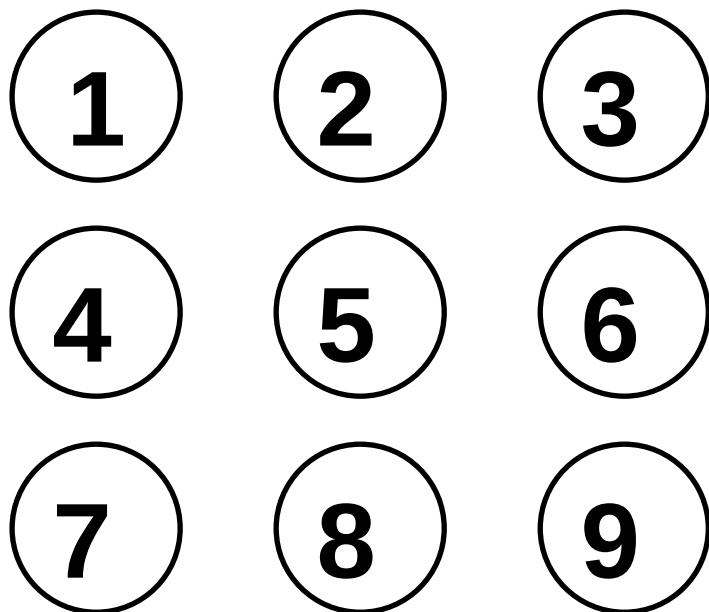
* Za každou nalezenou zprávu	1 bod
* Za správné rozšifrování	5 bodů
* Za částečné rozšifrování	2 – 3 body.

Etapu – Moudrá tajemství Prvních Národů Yukonu

Moudré věty k zašifrování

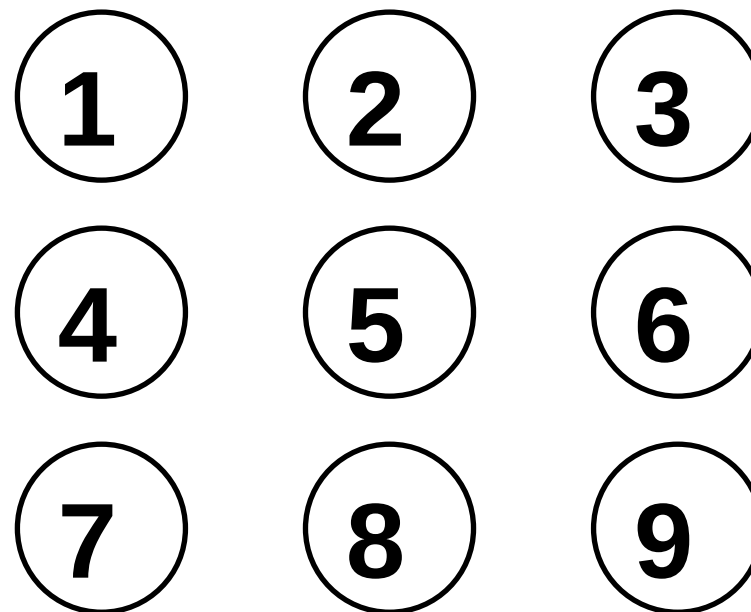
- 1) Toho, jenž zábav si přeje, v nich žije a smysly své nekrotí, Máro zlý přemáhá tak, jako vichřice poráží shnilý strom.
- 2) Ti, kteří v nepravdě pravdu zří, v pravdě zas nepravdu hledají, ku pravdě nedojdou, neboť ti toliko za planou touhou jdou.
- 3) Stejně jak do domu, jenž špatnou střechu má, snadno déšť proniká, tak také myslí, která se nepěstí, vášeň se zmocňuje.
- 4) Na obou místech trápí se ten, který se skutků zlých dopouští, trápí se za živa, ještě víc po smrti pro špatnost činů svých.
- 5) Hněvem se na světě nikdy přec neskončí hněv nebo nenávist, hněv se jen ukončí láskou, vždyť takový zákon je od věků.
- 6) Nemoudří nemyslí na to, že jednou smrt život jich ukončí, ti však, kdož pomyslí na to, hned hádky a hněv své ukončí.
- 7) Horlivost do nebe vede a liknavost branou zas smrti je, horlivých věčný je život, než liknavý jako by mrtev byl.
- 8) Nestálou těkavou mysl, jenž nedá se udržet, ovládat, moudrý muž vyváží, jak rukou znalcovou bývá šíp vyvážen.
- 9) Dobré je ovládat mysl, jež zalétá, kam jí jen libo je, proto tak těžko lze zkrotit ji, přec však zkrocena, štěstí dá.
- 10) Způsobit velké zlo může ti nepřítel nebo nenávist, mnohem však větší zlo způsobí mysl, jež špatně je vedena.
- 11) Muže, jenž rozkoše hledá, jak květů by jenom chtěl natrhat, toho si podmaní smrt, dříve než by se rozkoší nasytil dosyta.
- 12) Na mém území nesmí být usmrcen žádný živý tvor.
- 13) Jestliže tělo je křehké jak z hlíny džbán, mysl svou učíte podobnou tvrzi.
- 14) Jestliže člověk jen promlouvá krásně a dle toho nejedná, jeho řeč nenese plody, je podobná květu, jenž nevoní.
- 15) Dlouhá je bdícímu noc, míli shledává dlouhou zas znavený, hlupákům dlouhý je život, neboť neznají pravého učení.
- 16) Vodu zavádí stavitel, šípy hotoví zbrojíři, dřevo zpracují truhláři, moudrý sám sebe ovládá.
- 17) Jako se nepohne horstvo, když do něho vítr se opírá, stejně tak nepohnut v chvále i pohaně zůstává moudrý muž.
- 18) Slova, jež prázdná jsou, také jsou bez ceny třebas jich tisíc je, jediné rozumné slovo je lepší, kdo slyší je, získá klid.

Etapa – Moudrá tajemství Prvních Národů Yukonu
Cedulky ke zprávám v terénu

**BEREŠ-LI ZPRÁVU, PŘEŠKRTNI
ČÍSLO SVÉ DRUŽINY, JE-LI JIŽ
PŘEŠKRTNUTÉ, ZPRÁVU UŽ**

NEBER !!!!

**BEREŠ-LI ZPRÁVU, PŘEŠKRTNI
ČÍSLO SVÉ DRUŽINY, JE-LI JIŽ
PŘEŠKRTNUTÉ, ZPRÁVU UŽ**

NEBER !!!!

Etapa - MLADŠÍ **NA LOVU GRIZZLYHO**

Motto:

Yukon - Charley Revers National Preserve

Yukon. Slovo, které v každém prospektorovi vyvolá touhu zúčastnit se výpravy do neznáma. Kraj, kde je víc medvědů než lidí a v řekách tolik ryb, že je není možné vychytat. Prospektor může bloudit celé týdny čarokrásnou přírodou s pocitem, že na mnoho míst vstupuje jeho noha jako první.

Četnými obyvateli rezervace jsou kromě medvědů grizzly také medvědi hnědí, vlci, rosomáci, svišti, sobi kariboo, losi a ovce Dallovy. Žijí zde početné druhy vodních i dravých ptáků – např. orlové a orlosupové.

Ani my jsme neodolali kouzlu čarokrásného Yukonu. Vydali jsme se na malou výpravu prozkoumat terén. Plochá mýtinka mezi vysokými svahy nás zlákala k odpočinku. Když tu se zpoza skalního útesu vynoří huňatá hlava. Srdce nám divoce buší. **Medvěd grizzly** nás pozorně sleduje - míří k jihu a my zase k severu. Hlavou nám běží vyčtené poučky: hlavně zběsile neutíkat! Nemohu si pomoci a hledám překotně v porostu trasu, kudy uteču. Bestie znejistěla, nás je šest a to je přesila. Hlásí se rozum. Zvedáme ruce nad hlavu a pokřikujeme. Medvěd neochotně ustoupí a obloukem nás obchází.

Kdo to vůbec je „GRIZZLY“ a jak vypadá ?

Měří ve stoje až 2,5 m a váží 500 - 800 kg, zpravidla mívá 2 mláďata a dožívá se max. 30 let.

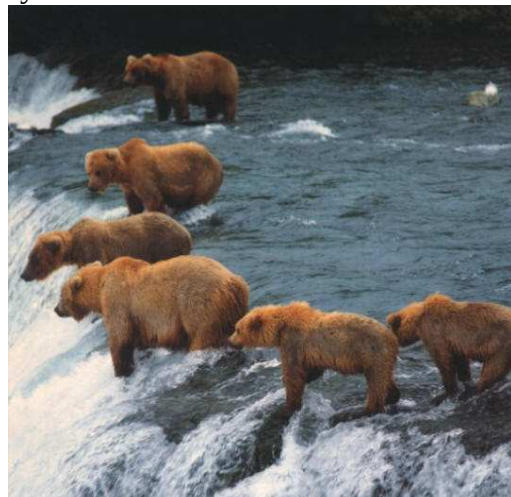
Je všežravec, jeho potravu tvoří lesní plody, hlízy, ořechy, hmyz a jeho larvy, med, ryby, hlodavci, ještěři, velcí savci i mršiny.

Má velmi široké tlapy, s nezatažitelnými drápy. Kromě chůze mu slouží k lovu ryb a k obraně - jediný úder stačí k usmrcení jiného zvířete stejné velikosti. Ačkoli grizzly na první pohled vypadá neohrabaně, dokáže na vzdálenost 50 - 100 metrů běžet rychlostí cválajícího koně.

Grizzly zimu nepřespává vcelku, jen za chladného počasí upadá do jakéhosi polospánku. Za slunečných dní se probudí a vydá se za potravou. Někteří medvědi využívají přirozené úkryty, například skalní rozsedy, většina z nich si ale na podzim vyhrabává brloh v zemi.

Období hojnosti všem medvědům nastává, když proti proudu řek začínají na svá tradiční místa tření táhnout lososi. Grizzly má zvláštní způsob lovu ryb. Nejčastěji sedí ve vodě poblíž břehu a čas od času tlapou vyhodí některého lososa na břeh, nebo klidně sedí na skalisku uprostřed řeky a čeká, až ryba poplave kolem. Při rybaření se často sejde na jednom místě až několik medvědů současně.

Dnes se vyskytuje již jen v Kanadě, na Aljašce a v rezervacích ve státech Montana, Idaho, Wyoming a Washington. Největší populace žije v národním parku Yellowstone. Od roku 1975 je chráněný.

Proč se mu říká „GRIZZLY“

Svému jménu vděčí medvěd grizzly za dlouhé chlupy se stříbrnými špičkami, které pokrývají jeho plece a hřbet a dodávají srsti šedý nádech. Anglické „grizzly“ totiž znamená šedá barva.

Provedení:

Rozuteklá ZOO – dostatečný počet (200 – 300 ks) kartiček (mohou být i na různobarevném kartónu) s obrázky různých zvířátek poschováváme na rozličných místech (kmen, kámen, za kůru, větve, pařezy, křoví, rostliny) ve vymezeném prostoru v lese. Úkolem výprav je nasbírat v daném čase co nejvíce těchto kartiček. Pokud se nám podaří ulovit „černého grizzlyho“, máme štěstí, protože jeho cena je vyšší – za 3 body.

Po skončení této části a odevzdání a sečtení bodů pro jednotlivé výpravy můžeme vyhlásit druhé – tzv. dohledávací kolo, kdy bodové hodnoty kartiček znásobíme.

Potřeby:

- * tužka,
- * papír
- * píšťalka
- * kartičky s obrázky zvířátek

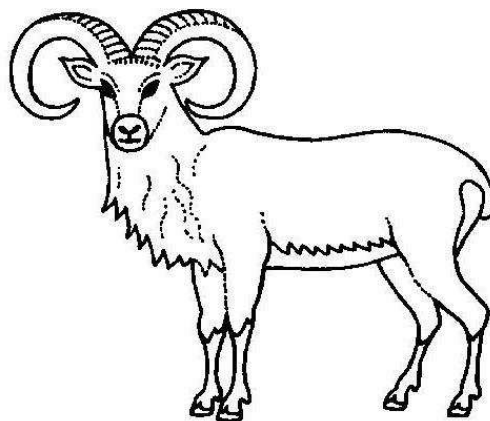
Hodnocení:

1. kolo

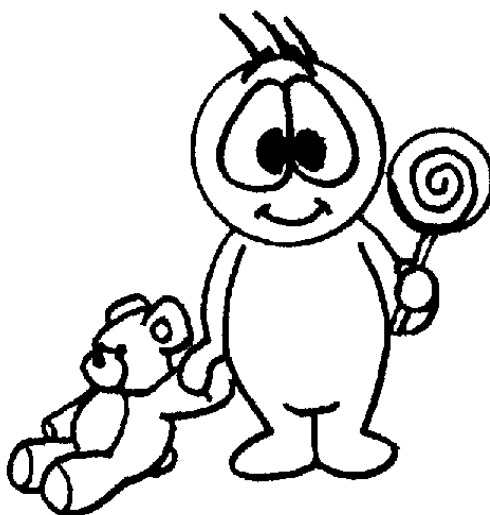
- za 1 kartičku - 1 bod,
- za černého grizzlyho - 3 body

2. kolo

- za 1 kartičku - 2 body,
- za černého grizzlyho - 5 bodů

Můžeme zkusit zahrát i hru **NA MEDVĚDY** chytající ryby
(potřeba: 3 kostky od člověče nezlob se, úvodní povídání a 2 předvádějící) – která výprava přijde jako první na princip

Etapa (mladší i starší)

UMĚNÍ PRVNÍCH NÁRODŮ A ZLATOKOPECKÁ ZRUČNOST

Motto:

Na konci roku 1897 se Dawson stal ohromným stanovým městem, které se ale brzy změnilo ve dřevěné - stalo se největším městem západně od Winnipegu a severně od Seattlu. Vznikaly tu první kanceláře, výkupny zlata, herny, pošty, tančírny ale i obchody se šatstvem, náradím, zbraněmi aj.

Dawson City - Cooper and Levy, obchodníci se šatstvem

V Dawsonu samozřejmě žila i početná skupina domorodců – Prvních národů (First Nations), skládajících se především z indiánů Chilkoot a Chilkat z klanu Tlingit.

Jejich tradiční oděv byl ideální pro zdejší drsné životní prostředí. Z kůže losa nebo kariboo vyráběli kalhoty a mokašiny pro ledově chladné zimní období i pro krátké letní, kdy se chránili před obtížným hmyzem. Nosili tuniky krásně zdobené dikobrazími ostny, barvené jemnými odstíny z bobulí a jiných rostlin.

Rukavice, kapuce, pochvy nožů a toulce na šípy byly vyrobeny také z kůže. Místní ženy je zdobily pomocí korálků, kostí, paroží a peří a vytvářeli dekorativní květinové vzory a rodové znaky. Využívali také mušle, cedrovou kůru a další materiály a vytvářeli tak symboly a rozlišovací oděvy, zdůrazňující jejich identitu v rámci jednotlivých klanů a rodinných skupin.

Díla řemeslníků Prvních národů jsou vysoce ceněné pro své vynikající řemeslné zpracování. Indiáni vynikali především v pletení, vyšívání, tkaní a řezbářství. Korálkové mokašiny lze nalézt snad ve všech galeriích a obchodech stejně tak jako různé masky a šperky, které jsou vyřezány z parohů, dřeva, kostí, rohoviny a dokonce i prehistorické slonoviny.

Celá historie Yukonských indiánů je uchovávána pak v jejich písních, tancích a bubnování. K výrobě bubínků opět využívali zvířecí kůži, kterou natahovali na obruče a napínali pomocí sušených zvířecích šlach. Každý bubínek pak zdobily rodovými znaky.

Také prospektoři a hledači zlata rádi nosili vyšívané vesty, čelenky, náramky a náhrdelníky, ozdobné pásy, zdobené nože a pouzdra. Tyto ozdoby dle svého výtvarného zpracování také prozrazovaly, jak je kdo zručný, popřípadě úspěšný zlatokop, který si může dovolit pěkné věci si od indiánů koupit. Příslušnost k různým zlatokopeckým partám pak také prozrazovaly třeba stejné klobouky či šátky na krku.

Úkol pro starší:

- chlapci: vyrobit popř. vyzdobit pouzdra na nože a udělat si nůž
- děvčata: každá vyrobit lapač snů a udělat společný symbol z barvené rýže.
- každá zlatokopecká parta si vyrobí svou vlajku popř. bubínek
- volná tvořivost

Úkol pro mladší:

- vyrobit lapač snů
- udělat společný symbol z barvené rýže nebo sypané batiky.
- každá parta si vyrobí svou vlajku popř. bubínek
- volná tvořivost

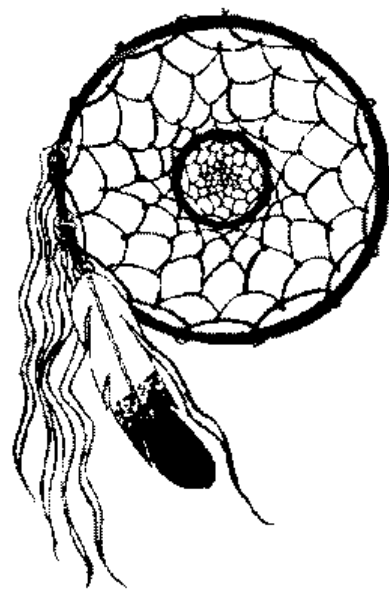
Lze kombinovat i s tvorbou celé zlatokopecké party najednou (např. vyrobit oděv na 1 člena výpravy) – příprava na country bál v Dawson City.

Potřeby:

- * Raznice, kladívka, nože na kůži,
- * pravítka, kruhy, nýty, barvy, kruhy PE trubky
- * plachetky, odstřížky látek
- * jehly, nitě, bavlnky, nůžky,
- * korálky, pastelky, malování,
- * provázky, péra,
- * rýže, barvy na batiku atd..

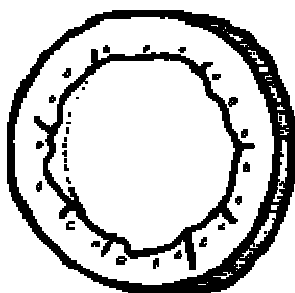
Hodnocení:

Hodnotí veřejně porota složená ze zástupců všech výprav. Každý úkol se hodnotí zvlášť a jejich pořadí se potom sečte. Minimální součet = 1. místo.

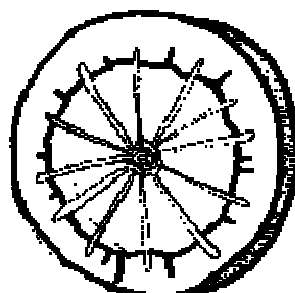

Výroba indiánského bubnu

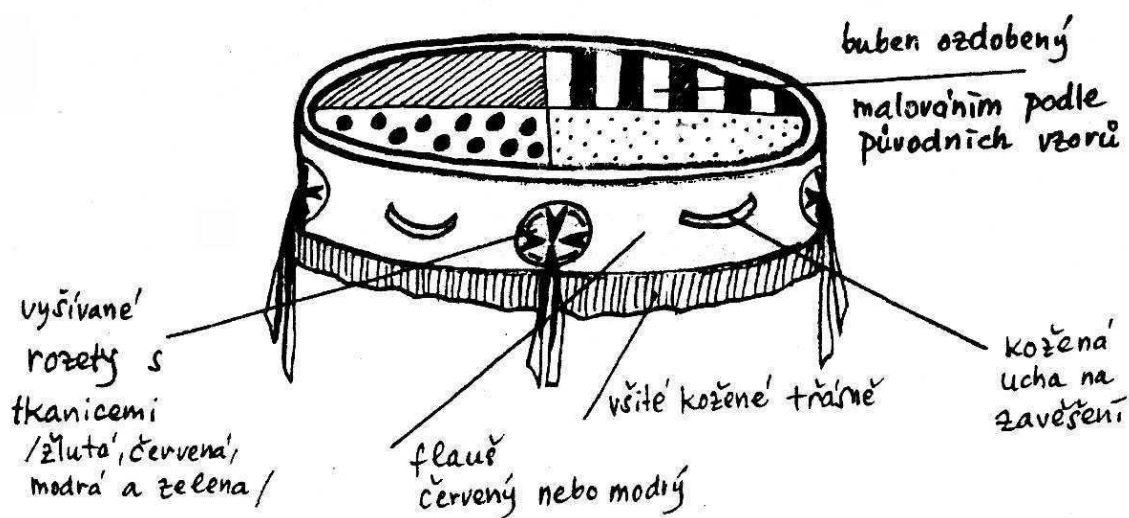
Jak si vlastně udělat pořádný indiánský buben? Dnešní Indiáni se s tím moc nemazlí a už v dobách okolo legendárního Little Big Hornu používali bezostyšně stejné bubny jako dechovka ve velkých městech nebo kavalerie na přehlídkách. Na konci se k těmto bubnům ještě vrátíme, teď nás však bude zajímat jednoduchý buben, který mohl mít a také asi měl doma v týpí nejeden Indián. Když se ptali Rudého Oblaka, co vzal jako základ na rám pro svůj buben, řekl – rám ze síta na mouku.

obr.1: kůže po natažení na rám - pozor na otvory, nedávejte je moc ke kraji

obr.2: po vypletení nám vzniknou jakoby loukotě kočárového kola, vyplétáme pak kus středu systémem nahoru a pod tím utahujeme kůži

obr.4

Kůži budeme natahovat na předem připravené rámy - kruhy z PE nebo novodurových trubek (menší bubínky o průměru 10 – 20 cm, a větší bubínky o průměru 25 – 30 cm), šířka cca 5 - 7 cm.

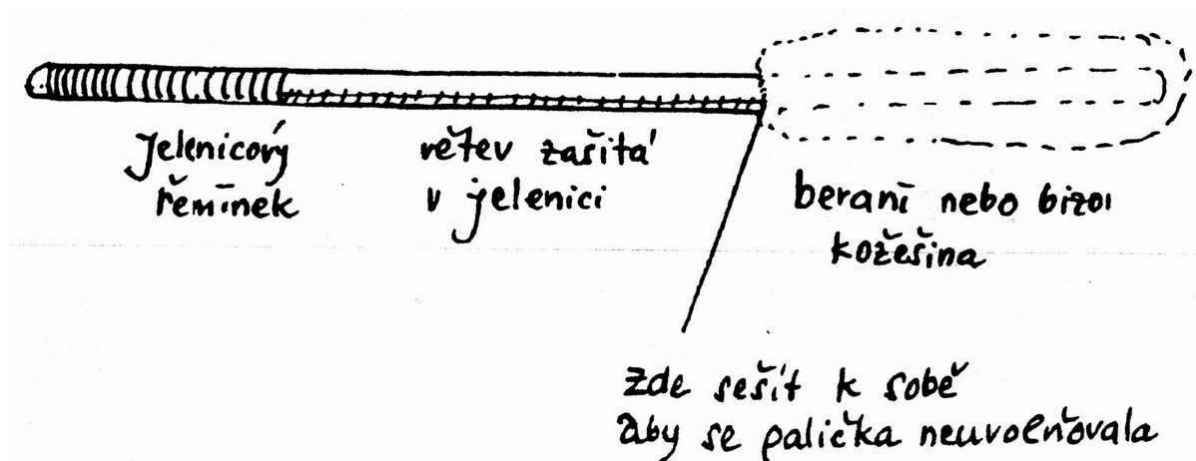
Vezmeme potřebnou velikost kůže a vyřízneme z ní kolo, které bude cca o 5 cm delší než spodní hrana rámu – obr. 2. Kůži navlékáme na rám namočenou – po vyschnutí se pak trochu smrskne a bude pevná a tvrdá.

Potom si nařežeme co nejdelší řemínky (nebo využijeme provázky) a začneme buben vyplétat nejdříve do kříže a potom do hvězdice. Nakonec loukotě, které se nám z kůže vytvoří, propleteme kolem dokola a zakončíme uzlem – obr. 3.

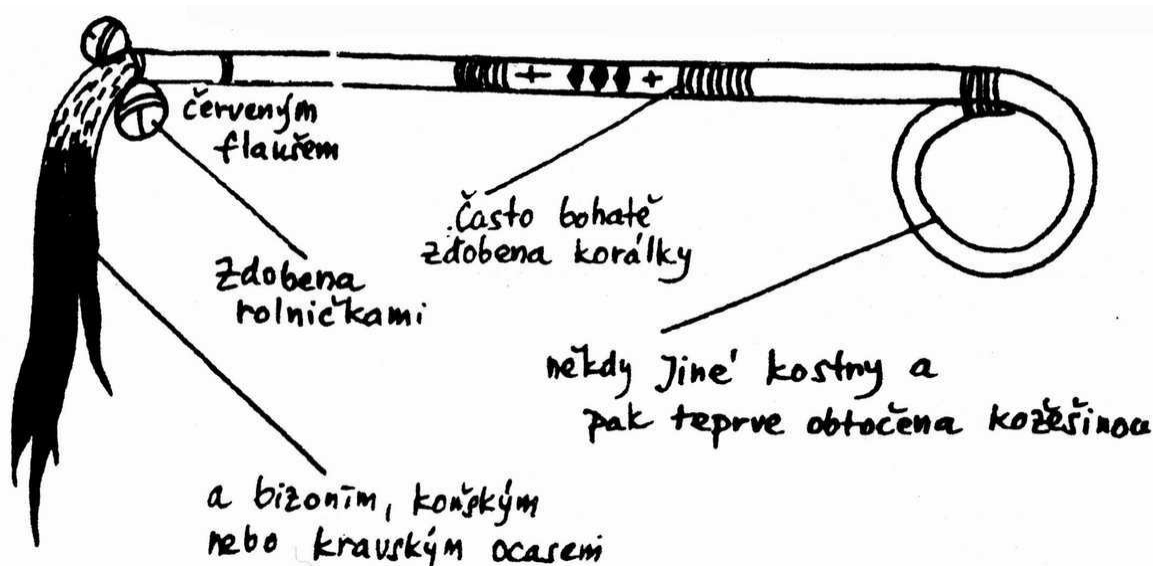
Buben nedávejte schnout ke kamnům nebo k radiátoru, ale opatrně ho nechte zvolna vyschnout. Až bude dokonale suchý, můžete si ho pomalovat podle fotografií z amerických knížek (obr. 4)

Paličku si uděláte stejně jednoduše. Na kus jasanové větve (či jiného vhodného dřeva), která musí být dokonale rovná a asi 40-50 cm dlouhá, našijete na konec kus kůže. Paličku pak celou zašijeme do namočené kůže a necháme pomalu vyschnout. (obr. 5)

Pokud tyto bubny pěkně vyzdobíme barvami, pár pery, látkou a korálky, budou najednou vypadat neopakovatelně indiánsky

obr.5a: palička k velkému bubnu

obr.5b: palička k medicínovému bubínku

Výroba indiánského lapače snů

Potřebujeme:

- * *vrbová větvička (pedig, drát, kroužek od záclon, náramek, různá těsnění z plastu...)*
- * *malý, hladký kamínek s dírkou nebo větší korálek*
- * *vteřinové lepidlo*
- * *bavlnka (provázek, vlna, kroucená šňůrka, kožený řemínek)*
- * *korálky na dozdobení*
- * *6 nebo 8 pírek, vždy musí být v páru*
- * *provázek*
- * *2 kůžičky na krk*

Postup výroby I.

dle : <http://www.ceskykutil.cz/tvorime/vyrabime-pro-deti>

Větvičku ohneme do kruhu a koneček svážeme pevnou nitkou. Nemáme-li vhodnou větvičku, můžeme použít i pevnější drátek stočený do kruhu. My jsme použili kovovou obroučku ze starého stínidla na lampičku.

Kruh hustě omotáme provázkem nebo bavlnkou, můžeme použít i kožené tenké šňůrky. Dbáme na to, aby podklad – větvička nebo drátek – nikde nevykukoval.

Koneček bavlnky nebo provázku navážeme na omotaný kruh a začneme vyplétat vnitřní síť. Volně přivazujeme bavlnku kousek po kousku ke kruhu (viz foto), dodržujeme skoro pravidelné rozestupy.

Poslední úvaz bavlnky je od prvního vzdálen o menší úsek než ostatní. Začneme navazovat druhé kolo tak, že bavlnku přivážeme doprostřed obloučku úvazu předešlého kruhu.

Postupně navazujeme bavlnku spirálovitě směrem do kruhu, jednotlivé úseky nevypínáme napevno, ale ani nenecháváme příliš volné. Bavlnka začne vytvářet jakousi hvězdičku.

Na bavlnku navlékneme asi ve druhém nebo třetím kole vyplétání (podle velikosti kruhu) korálek a zajistíme jej malým uzlíkem. Další korálek navlékneme doprostřed výpletu na poslední úvaz, do něj můžeme také schovat zajišťovací uzlík.

Peříčka spojíme vždy po dvou k sobě a na bavlnku nad ně navlékneme dva korálky. Podle velikosti kruhu připravíme dva krátké peříčkové závěsy a tři nebo pět větších, kde budou vždy dvě dvojice peříček s korálky pod sebou.

Krátké závěsy přivážeme po stranách kruhu, delší na spodní stranu. Všechny uzlíky by měly být co nejvíc schované v korálcích nebo zapořité tak, aby byly co nejméně vidět. Pak už zbývá jen lapač zavěsit nad lůžko a těšit se na hezké sny.

Při navazování bavlnky do spirály si můžeme pomoci háčkem, lépe se nám povede uzlíky utáhnout tak, aby se úvazy zbytečně neprověšovaly. Ti šikovní si mohou síťku i uháčkovat a do kruhu ji potom přivázat za cípy.

Etapa **HLEDÁME NOVÁ NALEZIŠTĚ** **(stopovaná - orientační závod)** **a máme-li odvahu - VYUŽITÍ KOMPASU A AZIMUTŮ**

Motto:

První zprávy o kraji zlata zněly jako splněný sen. Prospektorovi podle nich ke zbohatnutí stačilo kopat a pánví nabírat žlutý kov. Zlata bylo tolik, že stačilo pro všechny... Jenže, jak už to v životě chodí, sen a pravda byly od sebe dál, než se zdálo. Po strádání při přechodu průsmyků, přezimování u Bennettova jezera a nebezpečné plavbě po Yukonu do Dawsonu zlatokopové poznali, že podmínky tu nejsou zdaleka tak ideální, jak mnozí očekávali.

Převážná část dobrých dílců (claims), kde se zpočátku daly vyklepat zlaté valouny z kořínků trav a stromů, byla zabrána v letech 1896 - 97.

Oblast zlatých polí představuje přibližně 800 čtverečních mil od řeky Klondike na severu k řece Indian River na jihu a od řeky Yukon na západě k říčkám Flat a Dominion Creek na východě.

My přicházíme v roce 1898 a pokud chceme nějaký dobrý claim a hodně zlata, nezbývá nám, než se vydat do divoké přírody Aljašky a na jejích říčkách hledat nová naleziště. Někaké tipy máme, ale než se tam vydáme se vším vybavením, raději nejdřív „nalehko“ prozkoumáme jednotlivá místa – jen je najít.

Provedení:

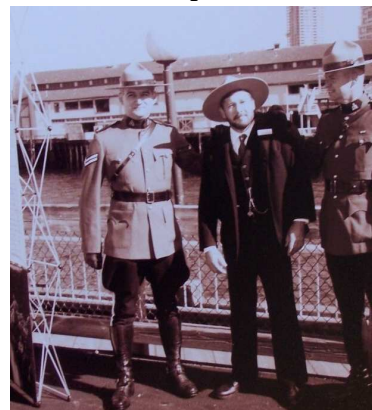
A) PRO STARŠÍ

Orientační závod.

Každá zlatokopecká parta obdrží předem mapku okolí tábora. Na ní si obkreslí z oficiální mapy kontrolní stanoviště. Na těchto stanovištích jsou umístěna razítka s čísly od 0 do 9 podložené bílou čtvrtkou (viditelnost). Výprava přiběhne k nalezenému stanovišti a do kontrolní kartičky obtiskne kontrolní číslo. Potom se zaměří na další stanoviště a tak proběhne celou trasu. Při průběhu trasou nesmí překročit ochranné území (50-ti metrové pásmo od cesty).

Prostor - část lesa mezi táborem a, upřesněná tím, že se zlatokopecké party nesmí vzdálit na vzdálenost více než 50 metrů od okraje lesa (od cesty). Start i cíl za jídelnou na začátku asfaltové cesty nebo naopak využít trasu noční hry a startovat od ohniště směrem k lávce.

Jednotlivé zlatokopecké party budou vypouštěny na trasu po minimálně 3 minutách od těch nejzdatnějších. Po trati mohou být rozmístěny skryté hlídky Severozápadní královské kanadské jízdní policie (NWRCMP), které mohou udělovat trestné minuty za neregulérní soutěžení, nepřístojné chování v lese, nebo překročení ochranného pásma.

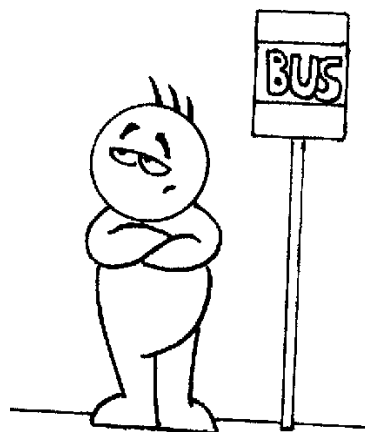
Potřeby:

- * razítka s čísly 1 - 9, podušky s tuší
- * bílé podkladové čtvrtky
- * provázky a špendlíky nebo rýsovačky
- * kontrolní karty s políčky pro otisknutí razítek
- * kontrolní hlídky + stopky

Hodnocení:

dle dosaženého času posledního členy výpravy se započtením trestných minut

* za chybějící otisk čísla	3 minuty
* za nepřístojné chování v lese (hlučnost aj.)	1 minuta
* za překročení ochranného pásma	1 minuta
* za neregulérní soutěžení	1 minuta

B) PRO MLADŠÍ**Provedení:**

Každá zlatokopecká parta má za úkol proběhnout co nejdříve určenou trasu a plnit po cestě různé úkoly. Trasa je značena šipkami, orientačními značkami, fáborky aj.. Úkoly mohou být jednoduše zašifrovány (pozpátku, vkládání písmen, tabulka).

Úkoly na trase:

- * odhady – výška stromu, vzdálenost stromu, délka trasy, počet kuliček v pytlíku, odhad 1 minuty, odhad váhy kamene
- * hod šíškou do stromu – každý tři hody – počet zásahů celkem
- * přeručkování lana – 2 lana natažená nad sebou mezi stromy
- * pomocí lana přehoupnout přes potok
- * přejít daný úsek na chůdách
- * určit druh stromu či kytky
- * určit listy ke stromům
- * přiřadit hlasy zvířat a ptáků
- * vyjmenovat krajská města
- * postřehovky: po vymezené trase – třeba podle lana do kopce rozmístit max. do 2 m od země a cca 20 m od lana na obě strany umístit:
 - A4 x A5 tabulky s čísly + a – (na konci říct výsledek, nebo jen počet tabulek
 - věci co nepatří do lesa – kolik jich vyjmenují na konci
 - A4 x A5 tabulky s různými značkami – kolik jich na konci vyjmenují

Potřeby:

- * barevné krepáky - fáborky,
- * tužky, papíry, stopky
- * dále dle úkolů na trase: kuličky, pytlík, váha, kámen, pásmo, šišky, dlouhé lano, kratší silné lano, chůdy, vzorky či obrázky kytek či stromů, listy ze stromů či rostlin, obrázky zvířátek a nápisy se zvuky které vydávají, 10x A4 x A5 čtvrtky s čísly + a – nebo 10x A4 x A5 čtvrtky s různými značkami nebo 10 – 15 x věci co nepatří do lesa (PET, papír, slupka od banánu, lahev, konzerva, bota, svetr aj...

Hodnocení: Měří se čas, popř. kvalita splněných úkolů (možná penalizace - volit ji s ohledem na celkové časy).

HLEDÁME NOVÁ NALEZIŠTĚ

NÁZEV:		Trest.body
BOD č. 1		
BOD č. 2		
BOD č. 3		
BOD č. 4		
BOD č. 5		
BOD č. 6		
BOD č. 7		
BOD č. 8		
BOD č. 9		
ČAS STARTU		ČAS
ČAS V CÍLI		POŘ.

HLEDÁME NOVÁ NALEZIŠTĚ

NÁZEV:		Trest.body
BOD č. 1		
BOD č. 2		
BOD č. 3		
BOD č. 4		
BOD č. 5		
BOD č. 6		
BOD č. 7		
BOD č. 8		
BOD č. 9		
ČAS STARTU		ČAS
ČAS V CÍLI		POŘ.

Etapa (mladší i starší)

ZLATOKOPECKÝ VÍCEBOJ (NETRADIČNÍ OLYMPIÁDA)

Motto:

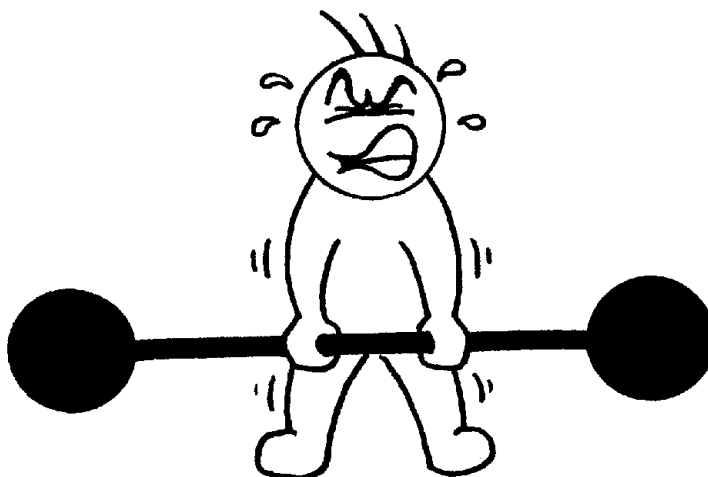
Pro přežití v tvrdých a nehostinných podmínkách severské přírody museli být zlatokopové velice zdatní, silní, obratní a vytrvalí. Hodně se toho učili i od indiánů Prvních národů (First Nations), kteří je na cestách za zlatem doprovázeli. Díky jejich vynikající znalosti krajiny, zvířat, rostlin a fyzické zdatnosti mohli přežít v drsné krajině zimního Yukonu. Na věčném ledu zamrzlých jezer a ve vysokém sněhu se hbitě pohybovali na saních a pomocí sněžnic.

Díky celoživotnímu tréninku tak mohli pro zlatokopy pracovat jako nosiči, kdy nosili na zádech až 200 liber nákladu, ženy a děti pak asi 75 liber.

V dlouhé zimě r. 1898 se všichni osadníci z Dawson City snažili udržovat si svou fyzickou kondici, hbitost, mrštnost a vytrvalost. Pořádali se různé soutěže mezi jednotlivými partami společně s indiány a přijímali se vysoké sázky na jednotlivé soutěže.

Provedení:

1. překážková dráha – štafetově
2. žebříkový slalom zlatokopeckých výprav
3. prolézání jednotlivými oky žebříku zavěšeného mezi stromy ve výšce cca mezi koleny a pasem - štafeta
4. házení šipkami na cíl
5. skok z místa do dálky s lopatou a batohem na zádech
6. přetah lanem
7. štafetový závod koní
8. přeskoky lana
9. štafetově skoky v pytli
10. házení a chytání syrového vajíčka na dálku
11. pavučina – protažení členů výpravy jednotlivými oky pavučiny tak, aby se jí nedotkli – okem se dá prolézt pouze 1x
12. dát předmět co nejdál, když jsem uvázan na gumě
13. házení lasem (provaz se smyčkou házet na PET láhev nebo zatlučený kolík
14. kolektivní sněžnice – 2 prkna s úchyty na nohy a přidělanými provazy
15. sněžnice (nebo lyže) jednotlivců – překonat danou dráhu – štafetově
16. hod palicí do dálky – z místa kam dopadne hází další
17. přetlačování: dvě výpravy stojí v řadě proti sobě a to tak, že se postaví proti sobě (vždy 2 silově vyrovnaní z každé výpravy) a dotýkají se dlaněmi, na povel se musí přetlačit za lano, které mají za patami – vyhrává ta výprava, která přetlačí více členů druhé výpravy

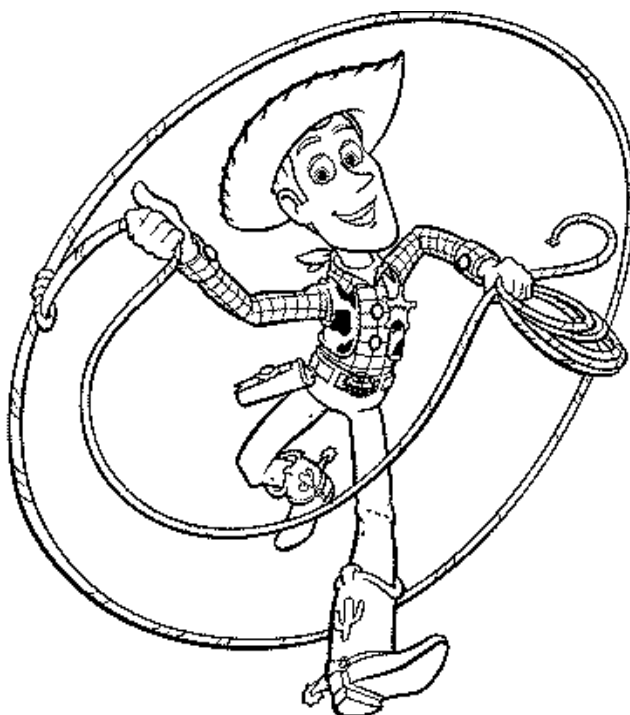

- * Vytvoření nových výprav – spojení mladší a straší kategorie dohromady
- * Losování názvů a vůdců výprav – názvy jsou jména jednotlivých indiánských klanů
 - Severní Tutchoni
 - Jižní Tutchoni
 - Gwitchinové
 - Hanové
 - Selkirkové
 - Kwanlinové
 - Upper Tanana
 - Tagishové
 - Kaskaové
 - Tlingitové
 - Chilkatové
 - Chilkootové

Potřeby:

startovní karty výprav

1. lavičky, špalky, provazy, tunel, obruče na hula-hop, stopky
2. klacky na slalom, žebřík, stopky
3. žebřík (může být stlučen z 2 tenčích stromků a silnějších větví), 2 stromy, 2 provazy, stopky.
4. šipky, terč (nebo nakreslený terč)
5. kolíky s cedulkami družin, kufr či batoh s pískem
6. lano na přetah, mety – šátky, píšťalka, tabulka + tužka, losování – lístečky a klobouk
7. lano a provazy na start. čáry, obrátkové kolíky, čtvrtky s čísly, pásno,
8. lano
9. pytel, stopky, mety
10. syrová vejčička, cedulky na kolíku s názvy výprav
11. u stožárů – lano
12. závaží, silná guma, cedulky na kolíku s názvy výprav
13. laso, kolík, kladivo
14. 4x prkno cca 2 – 2,5 m, provazy, hřebíky, meta, stopky
15. Sněžnice - kratší prkénka s provazovými úchyty na nohy (nebo staré lyže s kandahárem), překážky (podlézání, slalom), stopky
16. palice, kolíky s názvy výprav
17. dva provazy na mety

Startovní karta

KLAN		POŘ.	
DISCIPLÍNA	VÝSLEDEK		POŘADÍ
1. překážková dráha		(čas)	
2. žebříkový slalom		(čas)	
3. skok z místa		(pořadí)	
4. přeskoky lana		(počet)	
5. kolektivní sněžnice		(čas)	
6. házení vejcem		(pořadí)	
7. lyže		(čas)	
8. přetah lanem		(pořadí)	
9. hod palicí do dálky		(pořadí)	
10. skoky v pytli		(čas)	
11. přetlačování		(pořadí)	
12. pavučina		(počet)	
	Součet pořadí		

Startovní karta

KLAN		POŘ.	
DISCIPLÍNA	VÝSLEDEK		POŘADÍ
1. překážková dráha		(čas)	
2. žebříkový slalom		(čas)	
3. skok z místa		(pořadí)	
4. přeskoky lana		(počet)	
5. kolektivní sněžnice		(čas)	
6. házení vejcem		(pořadí)	
7. lyže		(čas)	
8. přetah lanem		(pořadí)	
9. hod palicí do dálky		(pořadí)	
10. skoky v pytli		(čas)	
11. přetlačování		(pořadí)	
12. pavučina		(počet)	
	Součet pořadí		

Etapa (mladší i starší) **ZÁVOD PSÍCH SPŘEŽENÍ O ZÁBOR CLAIMU**

Motto:

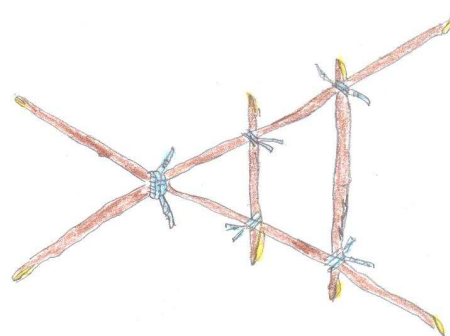
Své kůže jsme opět získali zpět a podařilo se vám je i výhodně prodat. Proto jsme zimu v Dawson City přežili bez problémů a nakoupili jsme si i potřebnou výbavu pro rýžování zlata. Jednoho dne přijíždí do Dawson City dva zlatokopové, kteří jsou obtěžkáni zlatem v hodnotě mnoha set tisíc dolarů. V Dawson City vypukne nová zlatá horečka, všichni chtějí okamžitě vyrazit ke zlatonosnému Králíčimu potoku (Rabbit Creek) – který díky nálezům zlata byl prospektory přejmenován na Bonanza Creek - a zabrat si ten nejvýhodnější claim. Proto vládní komisař vyhláší závody psích spřežení, které rozhodnou o pořadí v jakém si výpravy budou zabírat jednotlivé claimy.

Dawson City - Zlatokopové se psím spřežením b

Úkol:

Dle nákresu zhotovit smyky, na kterých se bude závodit. Zároveň se všichni musí podrobit kontrole vybavení, kterou provádí Severozápadní královská kanadská jízdní policie (NWRCMP), protože mnoho zlatokopů zaplatilo životem za to, že nebyli dostatečně vybaveni pro pobyt v aljašské přírodě. Proto nepodceňujte své vybavení. Veškerý náklad musíte umístit na smyky a pořádně ho uložit a přivázat, abyste po cestě nic neztratili.

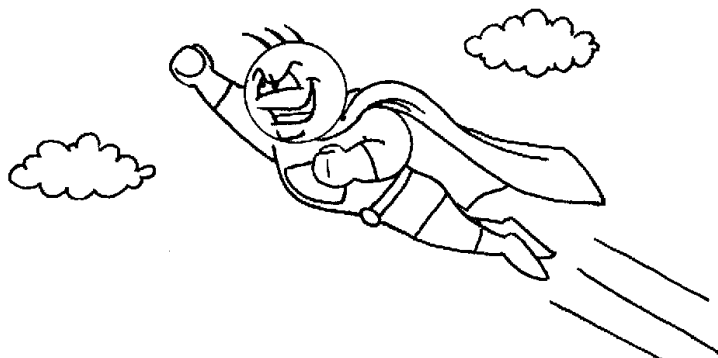
Pokyny a hodnocení:

Všechny výpravy musí dostat potřebný čas ke zhotovení smyků (pouze z provazů a dřeva). Zlatokopecké party musí co nejrychleji zdolat stanovenou trasu a to tak, že jeden je jezdec a ostatní psí spřežení. Zavazadla musí být upevněna na smyku. Hodnotí se jednak dosažený čas a jednak kvalita provedení smyku. Po skončení závodů proběhne druhá část, kdy na pokyn startéra začnou výpravy ze své výbavy sestavovat co nejdelší provaz (pouze z toho co si s sebou přivezli na smyku, popř. na sobě). Hodnotí se buď délka provazu nebo při nepříznivém počasí počet kusů.

Potřeby:

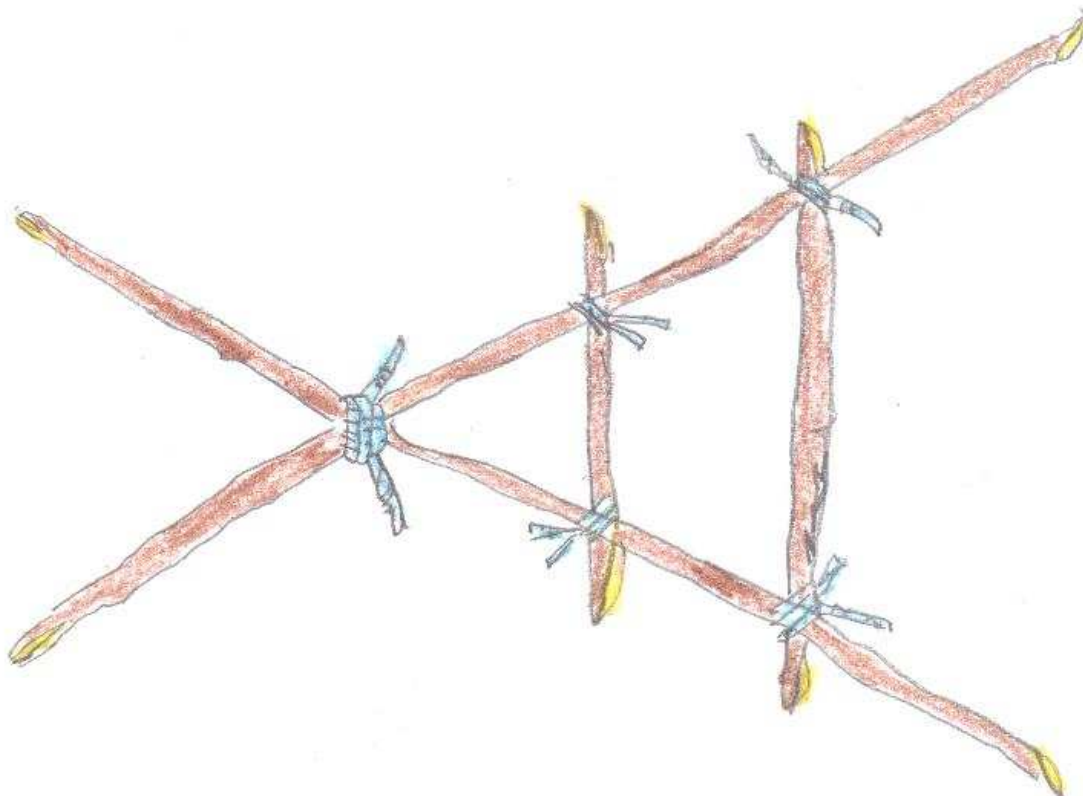
- * nákres na výrobu smyků
- * klacky,
- * provazy,
- * nůžky,
- * nože,
- * pily,
- * sekery
- * výbava na výpravu za zlatem: batohy, oblečení
- * papír + tužka
- * nepoběží-li všichni najednou – pak i stopky
- * členové kanadské jízdní policie

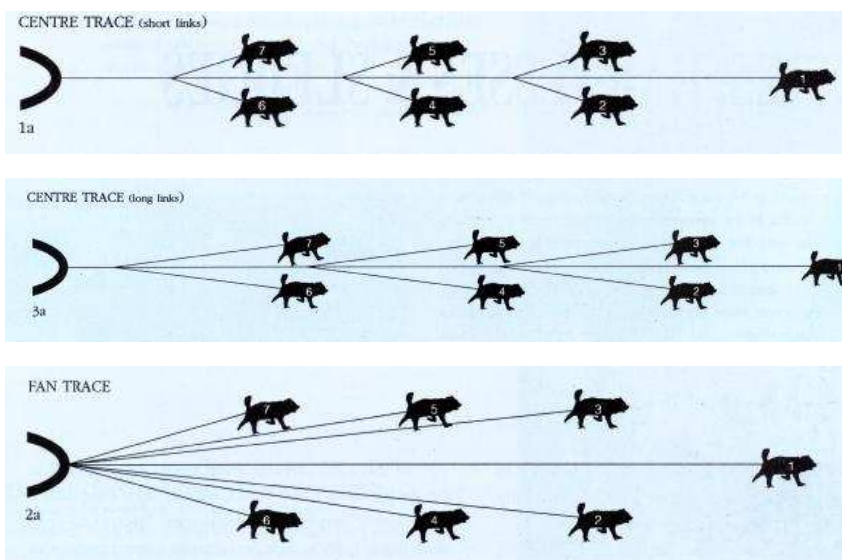
VÝROBA SMYKŮ A DRUHY ZÁPŘAHŮ PSŮ

Jednoduché smyky vyrobíme jen za pomoci provazů a silnějších větví, nebo tenkých kmínků jehličnatých stromů (dáváme pozor, aby nebyly ztrouchnivělé a vydržely zátěž).

Vezmeme dva silnější a delší kusy, které zkřížíme cca v 1/3 až 1/4 jejich délky a překřížení pevně svážeme provazem. Vznikla nám dvě různě velká „Véčka“ špičkou k sobě. Nyní na větší „Véčko“ položíme příčně 2 – 5 slabších kusů a opět je pevně přivážeme (viz. obr. vpravo). Pak ve špičce obou „Véček“ přivážeme dostatečně dlouhý provaz, na který budeme uvazovat psí spřežení.

Druhy „zápřahů“ severských psů do smyků či saní:

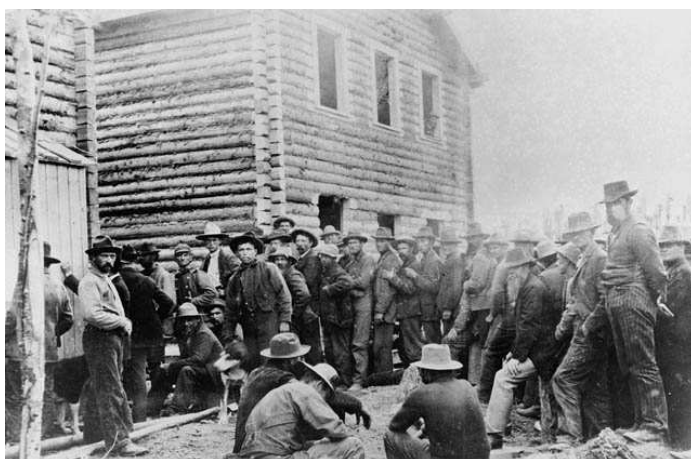
Etapa (mladší i starší)

ZLATÁ HOREČKA – RÝŽOVÁNÍ NA BONANZA CREEK

Motivace:

V Dawson City se oslavuje 17. srpen jako datum objevu zlata. Toto datum je svátkem v celém yukonském teritoriu a dnem pracovního klidu.

Zájemce o těžbu zlata musí na 5. avenue, na **Dawsonský těžební úřad**, který sídlí v prvním patře nad poštou. Registrace claimu (dílce) nevyžaduje nijak složitý proces, zájemce zaplatí 10 dolarů, nechá se zanást do databáze a může si vytyčit claim 500 stop dlouhý (1 foot = 30,48 cm), tj. 152,4 m za každou stranu potoka, 1000 stop široký, tj. 304,8 m.

Dawson City – Zlatokopové čekající před registračním úřadem na zábor claimů

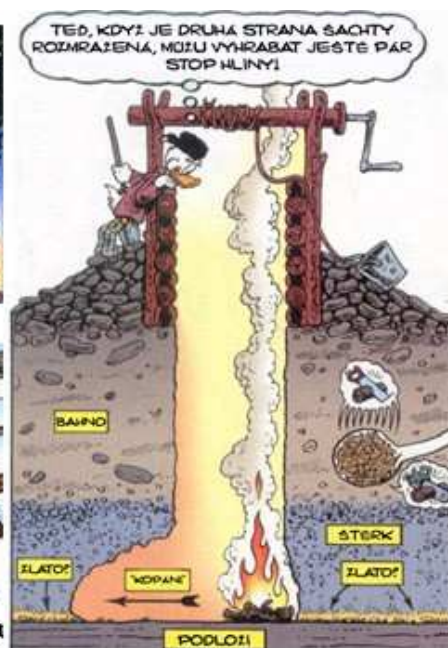
Nejvíce zlata se nalézalo v podloží potoků a říček, takže se muselo kopat ve věčně zmrzlé půdě, nerozmrazující ani za největších letních teplot. Tu napřed museli rozmrazit. Zpočátku prostě rozdělali na vrstvě kterou chtěli odtěžit oheň. Od roku 1902 se začalo používat k rozmrazování vodní páry. Rozmrazenou horninu těžili ze šachet pomocí ručních rumpálů a ukládali jí na povrch. Na jaře ji potom vodou promývali. Byla to velmi těžká a namáhavá práce. V zimě zlatokopy trápily silné mrazy a v létě zase miliony komárů.

Chatrč u Bílého potoka

Žlab na omývání zlata a tepelná šachta

Prospektoři si zpravidla postavili sruby (*log cabins*) přímo na claimech, na nichž sami pracovali. Pouze ti bohatší si najímali horníky a měli více dílců. Nejznámějšími nalezišti byly téměř všechny přítoky Klondiku (Bonanza Creek, Eldorado Creek atd.) a později i kopce (Gold Hill, French Hill, Cheechaco Hill). V roce 1896 se tady vytěžilo zlato za 300 tisíc dolarů, v roce 1897 za 2,5 milionu dolarů, v roce 1898 za 10 milionů dolarů v roce 1899 za 16 milionů dolarů a v roce 1900 za 275 milionů dolarů. Cena tehdy byla šestnáct dolarů za unci (28,35 g).

Billy James a Matilda Wales na svém vlajku na Bonanza Creek.

Zlato se na Klondiku těžilo ještě dlouho po skončení zlaté horečky a na scénu nastoupily velké důlní společnosti, které zahájily intenzivní těžbu pomocí velkých plovoucích bagrů. První z nich začal těžit už v roce 1899. Údolí řek Klondike a Bonanza Creek jsou dnes doslova přeorána, hluchina se nerekvultivuje a těžba zlata neustále stoupá. Nejbezohlednějším způsobem se zdá být odplavování horniny vodními děly a chemické vyluhování zlata pomocí kyanidů.

Rýžování:

Zlato se na Klondiku těžilo a stále ještě těží na tzv. *placerech*. Slovo placer pochází ze španělštiny a jeho původním významem je *píščina*. Označuje se jím místo, kde je zlato (nebo jiné vzácné minerály) uložené v nánosích písku nebo štěrku v korytech řek.

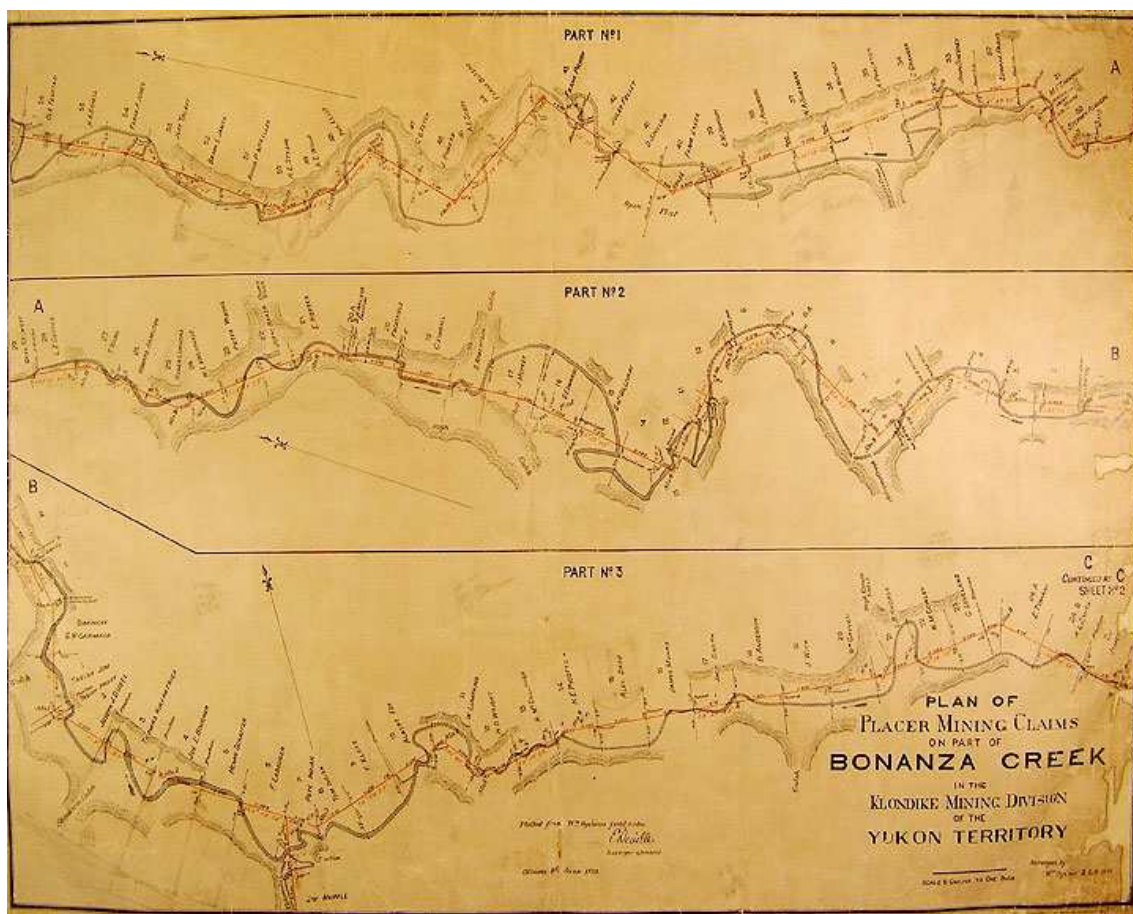
Nejjednodušším způsobem jak zlato získat z placeru je rýžování. Využívá se přitom toho, že zlato je zhruba 19x těžší než voda a mnohem těžší než štěrk a písek.

Při ručním rýžování se nabírá směs štěrku a písku do kovové pánve a pomocí proudu vody a za neustálého kroužení pánví se z ní postupně odplavují lehčí částice. Stejný princip se využívá i při rýžování zlata ve velkých otevřených bednách opatřených na dně příčkami na zpomalení pohybu částeczek zlata, do kterých se přidává rýžovaná směs lopatami. Tento způsob byl v počátečním období na Klondiku typický.

Rýžování na claimu v Bonanza Creek

Gold, gold, gold - Konečně zlato! Rychle zabrat svůj claim, nahlásit úřadům a rýžovat.

mapa claimů na Bonanza Creek – rozdělení a jejich majitelé

zlatinky na rýžovací pánvi

několikanásobně zvětšená zlatina na prstu

zlaté nuggety

zlatý nuget

zlato z claimu č. 6

v jaké formě můžeme najít zlato ?

a co z něho bude ?

zlaté cihly

peníze - 1 double eagle

Provedení:

Každá ze zlatokopeckých výprav si v pořadí v jakém skončila v předcházející etapě vybere svůj claim a to tak, že 1. výprava vybírá libovolně a následující buď vpravo, nebo vlevo od ní. Každá z výprav nahlásí číslo claimu, který si vybrala, vládnímu komisaři. Povolení k rýžování zlata se dá pro všechny družiny najednou (píšťalkou). Čas vlastního rýžování bude volen dle počasí.

Po ukončení rýžování mají zlatokopecké party za úkol se co nejrychleji dostavit do banky (posedu, či jiného vhodného místa – pokud možno na nějaké vyvýšenině). Čím více zlata je v bance, tím jeho hodnota klesá.

Potřeby:

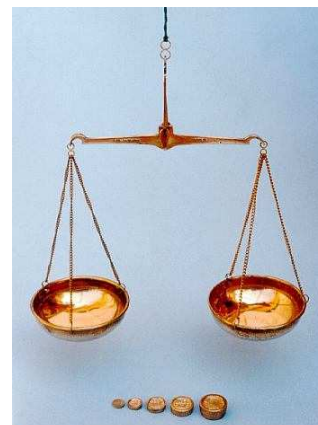
- * vhodné oblečení + boty do vody
- * kolíky a cedulky na vyznačení claimů, kladivo, píšťalka
- * zlato + potok (je-li zima nebo není-li voda v potoce - nějaký jiný vhodný terén)
- * rýžovací misky – víčka od ešusů, talíře, PE misky či talíře
- * banka – váhy, závaží, kalkulačka, hodnotící tabulka a tužky

Hodnocení:

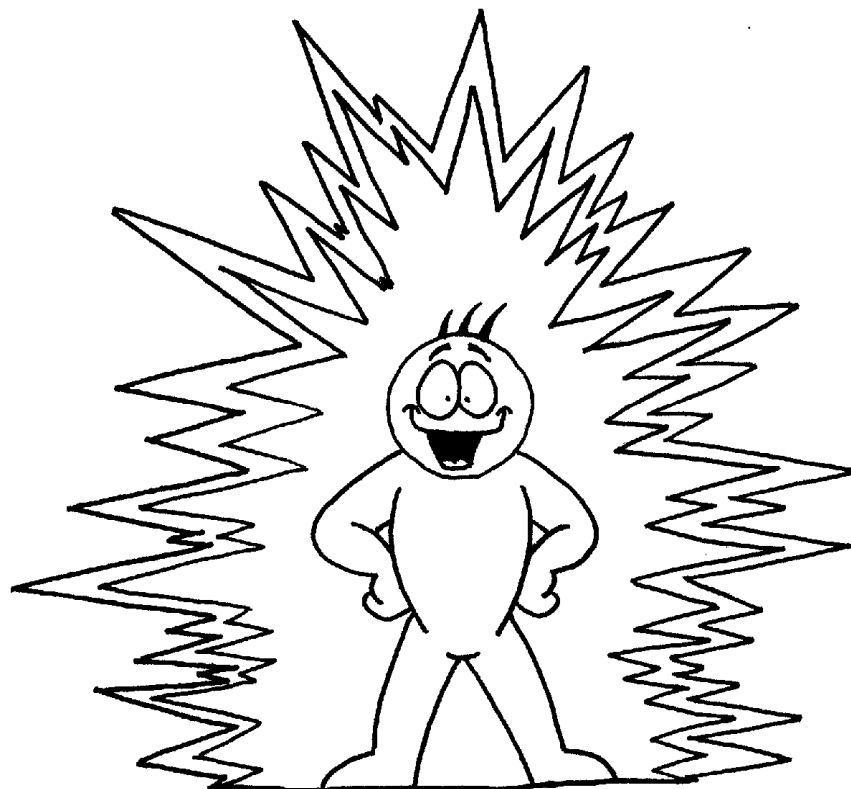
Dle pořadí v kterém doběhly se přepočítá výtěžek rýžování. Bere se čas posledního člena zlatokopecké party.

Přepočty:

poř. dle času	výtěžek rýžování	koef.	celk.
1. parta	20 g	1	20
2. parta	25 g 0,95	23,75	
3. parta	17 g 0,90	15,30	<i>atd.</i>

VÝSLEDKOVÁ LISTINA – viz. tabulka v excellu

RÝŽOVÁNÍ ZLATA NA BONANZA CREEK

NÁZEV SOUTĚŽÍCÍCH	POŘADÍ V BANCE	VÁHA ZLATA	KOEF.	KOEF. x VÁHA	VÝSLEDNÉ POŘADÍ

**TABULKA
KOEFCIENTŮ**

POŘADÍ	KOEF.
1	1,00 x
2	0,95 x
3	0,90 x
4	0,85 x
5	0,80 x
6	0,75 x
7	0,70 x
8	0,65 x
9	0,60 x

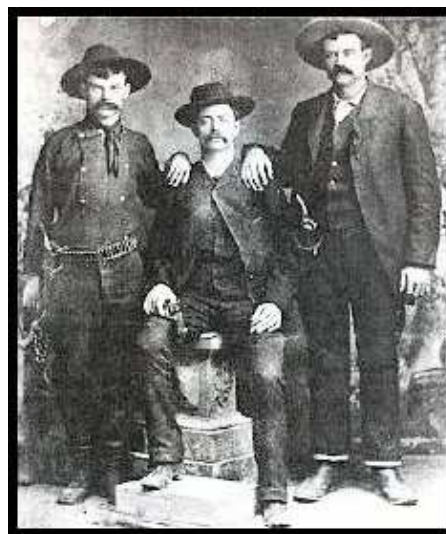
Etapa - STARŠÍ

BOJ ZLATOKOPŮ SE SAM BASS GANGEM

Motto:

Cesta ze zlatonosných claimů na potoce Bonanza Creek do Dawson City je dlouhá a po cestě číhá nejedno nebezpečí. V okolí se pohybují různé bandy, jejichž členové sice sami zlato na claimech nerýžují, ale okrádají vracející se úspěšné zlatokopy.

Proslulé jsou především dvě: gang pod vedením bratrů Jou a Lou Blongerů a především pak Sam Bass Gang, kde vládnou příbuzní nám už známého **Jefferson Randolph Smitha** zvaného Kudla Jeff. – jsou to jeho mladší bratr **Bascombe Smith** a jeho bratrance **Edwin Bobo Smith a Sam Steele Smith**

Sam Bass Gang

Také naše zlatokopecká výprava se vrací z nově objevených nalezišť zlata. Všichni jsou obtěžkáni pytlíky nabitými zlatými nuggety a zlatým prachem. Jak to však vypadá, cesta zpět do Dawson City nebude vůbec jednoduchá. Sam Bass Gang se blíží. Čeká nás boj o zlato a možná i o holé životy.

Provedení:

Hrají všichni proti všem. Každá zlatokopecká parta dostane 6 (podle počtu členů) lístků s čísly 1 - 6 a 15 lístků prázdných (zlato). Tajně si mezi sebou rozdělí čísla a každý obdrží stejný díl prázdných lístků. Potom se všichni rozejdou v nepřehledném terénu, velikém asi 1 km². Za 10 minut začíná boj. Kdykoli se setkají dva zlatokopové, dojde mezi nimi k potyčce, při níž vítězí pohotovější a silnější. Pohotovější je ten, kdo uviděl druhého dřív a zvolal jeho jméno. Silnější je ten, kdo má kartičku s vyšším číslem.

Síla kartiček:

6 > 5, 4, 3, 2

5 > 4, 3, 2, 1

4 > 3, 2, 1

3 > 2, 1

2 > 1

1 > 6

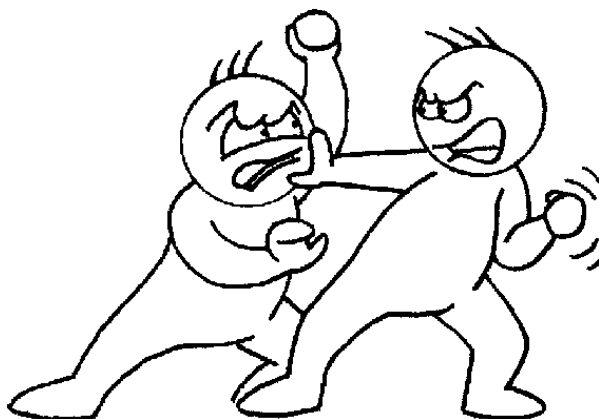
Pokud jeden hráč zastaví protivníka tím, že vykřikne jeho jméno, musí si oba ukázat svoje čísla. Pokud má napadený stejné nebo nižší číslo, musí odevzdat všechny prázdné lístky (zlato), které má u sebe. Pokud má napadený vyšší číslo, tak se oba rozejdou tak daleko, aby na sebe neviděli a pokračují v pátrání. Ten, kdo je pohotovější, nemá nikdy co ztratit. Hráč, který uslyší svoje jméno, musí zůstat stát, nesmí se dát na útěk. Příslušníci jedné zlatokopecké party se mohou navzájem informovat, kdo ze soupeřů má jaké číslo a v které oblasti se pohybuje. Je možné, aby vyšší číslo používalo jako návnadu číslo nižší.

Hodnocení:

Vítězí zlatokopecká parta s největším počtem ukořistěných lístků (zlata).

Potřeby:

- * kartičky s pořadovými čísly,
- * prázdné lístky, popř. lístky s písmenem „Z“ – lze využít z výše uvedené jiné hry.

Etapa (Mladší i starší)

COUNTRY BÁL V DAWSON CITY

Motivace:

Ulice Dawson City sice nebyly dlážděné zlatem, jak se tradovalo - ve skutečnosti nebyly do dnešního dne vydlážděny vůbec, ale se vzrůstajícím množstvím vytěženého drahého kovu bohatlo i město. Zlatokopové trávili celé týdny na svých dílcích, kde dolovali zlatonosnou zeminu. Zpočátku se zlato dalo najít na březích a v korytech potoků, postupně se muselo dobývat ze stále větších hloubek věčně zmrzlé půdy. Těžká práce s nejistým výsledkem. Po práci se muži chtěli bavit. A k zábavě tu bylo Dawson City.

Začaly se tu točit velké peníze. Noc v hostinci J. Laduea stála 50 \$, jedno vejce 1 \$, pětiminutová koupel 1,5 \$.

V červenci 1897 otevřel Harry Ash nový hostinec. Jen za první noc měl tržbu 30.000 \$ a každou další 3.000 dolarů. Po třech měsících Ash z Dawsonu odešel se 100.000 dolarů v kapse.

Koncem léta bylo v Dawsonu už deset hostinců a barů, tanečnice v nich vydělávaly až 100 dolarů za noc. Koncem léta mělo město už 3.500 obyvatel. Největší vlna přistěhovalců však dorazila až v následujícím roce, kdy dorazili lidé putující měsíce ze Skagway a Dyea. Ze sta tisíc, kteří se vydali na cestu, jich sem dorazilo čtyřicet tisíc.

Bary, nálevny a tančírny stály již na každém rohu. Měnou Dawson City bylo zlato: valouny, daleko častěji však zlatý prach (barmanům prý stačilo jen večer zamést, aby si přišli na tučné spropitné).

Za zboží se v Dawson City platí zlatým prachem, 1899. Měl cenu 16 dolarů za 1 unci.

Město nadále rostlo a vzkvétalo. Paradoxně k tomu přispěl i obrovský požár v dubnu 1899, kdy většina města lehla popelem. Roubené sruby a chatrče nahradily domy z prken, byla zavedena kanalizace.

Co horníci vykutali, většinou na místě utratili. Mezi největší marnotratníky patřil bezesporu **Alex McDonald**, který jednoho dne přivedl do města karavanu sta mul ověšených praskajícími vaky zlata. I když shromáždil kov za 20 milionů dolarů, zemřel r. 1909 v chudobě, jelikož většinu bohatství věnoval charitě.

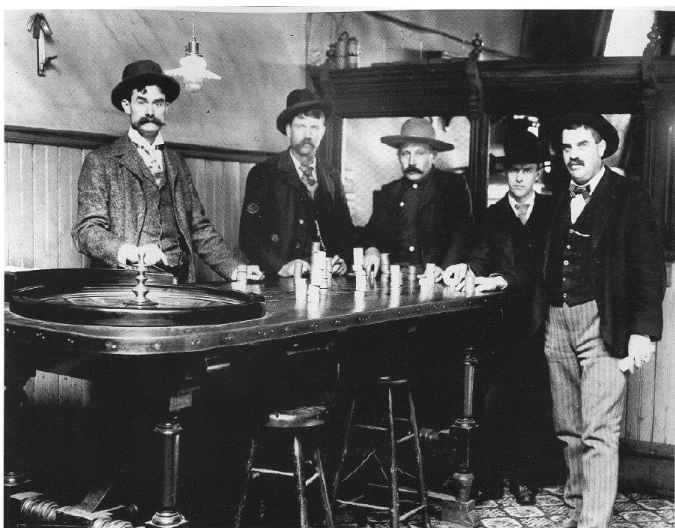
Billa Gatese proslavily lázně v šampaňském a také to, že skoupil všechna vejce v Dawsonu - dolar za kus, jen aby se pomstil hádavé ženě a ona si musela odepřít oblíbenou ranní vaječnou omeletu.

Jiní, mezi nimi i spisovatel **Jack London**, jenž narýžoval zlata za 4,5 dolaru, dali však brzy Dawsonu sbohem. Švédský emigrant **John Nordstrom** prodal svůj pozemek za 15.000 dolarů, odjel do Seattelu, kde založil úspěšnou síť obchodů s obuví. Prodaná parcela vynesla rok nato novému majiteli dva miliony dolarů.

A tak hliněné ulice Dawsonu voní zlatou horečkou. Ze saloonů v ulicích znějí hlasité výkřiky bavících se hostů. O kus dál veselé tóny piana lákají do **kasina Diamond Tooth Gerties**, kde se předvádějí kankánové tanečnice a pěvkyně zpívá své songy. Muži vesele utrací své tvrdě vydělané bohatství v hazardních hrách jako jsou poker, monte a další

tanečnice Snake Hips Lilly

Hráči rulety v Dawson City

I my jsme úspěšní zlatokopové a proto máme důvod k oslavě. Než se vydáme nazpět na jih, oslavíme v Dawson City svůj úspěch.

Dnes se na vaši počest pořádá v Dawsonsském saloonu country bál. Otevřena bude též herna a bar. Předpokládáme, že se dostavíte ve "společenském oblečení"

Dawson City - taneční sál

Na úvod vystoupí **DIAMOND TOOTH LIL** a její sboristky (jedna z nejslavnějších tanečnic v Dawsonu. I ona velmi zbohatla - své jméno si vysloužila diamanty, zasazenými v předních zubech).

Ochutnejte v baru hotelu Downtown i speciální drinky našich barmanů. Milovníci nevšedního si přijdou na své objedná-li si **proslulý Sourtoe Cocktail - Drink z prstu**. Název je slovní hříčkou s podobně znějícím slovem "**sourdough**" (jak se přezdívalo zlatokopům, kteří na Yukonu strávili zimu a pekli si chleba z kvašeného těsta, jež se nazývá sourdough). „**Toe**“ je anglicky prst u nohy a nabízený drink prý skutečně obsahuje uříznutý lidský prst! Nápad vznikl jako sázka v roce 1896: každý, kdo nápoj s touto "specialitou" vypije, se stává členem Sourtoe Cocktail klubu, jež má dnes na 15 tisíc členů. O původu prstů se taktně mlčí, v současnosti prý je v oběhu již sedmý (některé se ztratily, jiné byly omylem vypity...)

Úkol:

- A) Na úvod tancuje dámské oddílačké osazenstvo v čele s Gejšou kankán.
- B) Předvedení vyrobeného (výroba musí být během dopoledne a odpoledne před country bálem) „společenského obleku“ – zlatokopa, šerifa, hrobníka, Severozápadní královské kanadské jízdní policie, indiána, eskymáka, šamana atd.... – vystrojit 1 zástupce výpravy
- C) Soutěže jednotlivců v místnosti na které lze sázet (vyhrávat a prohrávat naspořené dolary – ty dostanou od bankéře za nalezené zlato) - ruleta, tahání sirek, kostky, vrhcáby, chyt' klíč, krabičky, skořápky, páka, vytáhnout eso ze 3 karet, hra tzv. mezi kozy aj. Může být i tombola. Vyhrával by každý lístek ale byl by za takovou cenu, aby si jej nemohl koupit každý.
- D) Je otevřena místní nálevna – kde lze zakoupit místní lihoviny a z nich připravené speciality (Pití z prstu)
- E) Hromadné tancování dvou country tanců
- F) Rozlučková diskotéka

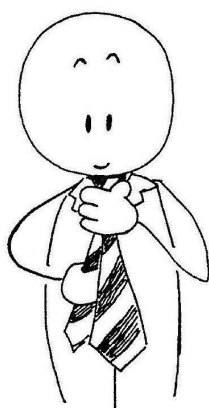
Potřeby:

- A) Co si kdo vymyslí a najde – základem je sukně a nějaký bombardáky, aby bylo co zvedat – nutný nácvik předem, líčení a šminky. Mít HUDBU – třeba z Limonádového Joe
- B) Co si kdo vymyslí a najde
- C) Každý z oddíláků si připraví nějakou soutěž a k tomu si sežene potřeby. K dispozici dostane od bankéře stůl se židlemi a dolary či jiné oběživo
- D) Nálevnu obsluhuje zdravotka a střídači – lahve od nejrůznějšího alkoholu, dostatek skleniček, šejkry, kostky ledu, nakoupené nejrůznější nealko pití – džusy, limonády a „Rychlé špunty“). Vymyslet si názvy a složení jednotlivých nápojů

Hodnocení:

- * Dle "společenského oděvu". Hodnotí vybraní zástupci výprav

Etapu

HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)

A MYTICKÉ CHATY JANA ESKYMO WELZLA

(barevné stezky – hledání pokladu)

Jan „Eskymo“ Welzl

Legendární světoběžník, dobrodruh, cestovatel, eskymácký náčelník, polární lovec a vynálezce se narodil r. 1868 v Zábřehu a ve svých 16-ti letech se vydal do světa na zkušenou. Putoval pěšky přes Vídeň a Janov a prošel celý Balkán. Po krátkém pobytu v Zábřehu a vojenské službě odešel do Hamburku a zde se uchytil na zámořském parníku. Pracoval jako topič, strojník a pomocník v kuchyni.

Nechal se dopravit na jeden z Novosibiřských ostrovů, lovil medvědy a brzy si získal respekt jako zručný řemeslník a obchodník s kožešinami. Se smečkou eskymáckých psů rozvážel po zaledněné Arktidě poštu a zboží.

Několikrát se přepravil na Aljašku, poznal zlatonosný Yukon, projížděl pověstné peřeje White Horse a Five Fingers. V roce 1903 byl na Novosibiřských ostrovech zvolen náčelníkem a nejvyšším soudcem. Jeho jméno bylo známo po celém Severu – bílí polárníci mu říkali Arctic Bird nebo Arctic Bismarck, domorodí Eskymáci Moojok Ojaak (Pojídač medvědů).

V roce 1924 ztroskotal se svou lodí Seven Sisters někde u Seatlu a zachránil si jen holý život. Americké úřady jej jako podezřelého cizince bez dokladů vyhostily a poslaly zpět do Evropy. Po třiceti letech se roku 1928 opět objevil v Praze. Pořádal přednášky o svých neuvěřitelných dobrodružstvích na „Zlatém severu“ a psal knihy, které mu zajistily nesmrtelnost nejen u nás, ale i ve světě – nejslavnější z nich je kniha „Třicet let na Zlatém severu“.

Touha po ledových pláních a drsné severské přírodě přiměly Welzla vydat se zpět na „Zlatý sever“. Své putování skončil v Dawsonu, na kanadsko-americké hranici. Začal pracovat pro železniční a paroplavební společnost, ale už v roce 1930 si poranil záda. Vzdal se tak svého snu o návratu k Eskymákům. Žil pak samotářsky, bez přátel, jen se svým psem. Zemřel 19. září 1948 ve věku 80 let a byl pochován na dawsonském hřbitově.

Motto:

Chilkoot Smoke se obrátil se spřežením psů k jihu, aby se pokusil najít Jezero překvapení a mytickou chatu **Jana Eskymo Welzla**. Chtěl překročit prameniště Indiánské řeky a neprozkoumanou horskou oblastí dojít k řece Stewartově.

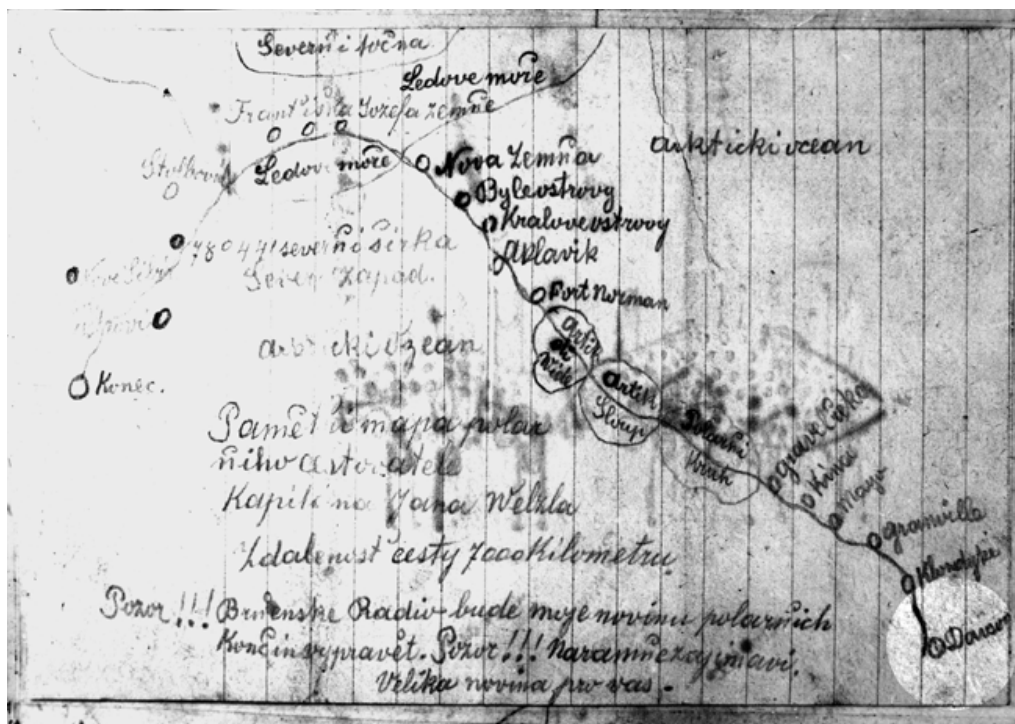
Kdesi v těchto končinách bylo – podle pověstí, jež se tvrdošíjně udržovaly – Jezero překvapení, obklopené rozeklanými horami a ledovci, se dnem vydlážděným zlatem.

Zlatokopové, jejichž jména upadla poněkud v zapomenutí v mrazivých zimách minulých let, se prý kdysi potápěli do ledových vod jezera a vynášeli odtud plné hrsti kusového zlata.

V různých dobách pronikly skupiny prospektorů odstrašující pustinou, aby prozkoumaly zlaté jezerní dno. Ale voda byla příliš studená. Někteří zahynuli již ve vodě a vytáhli je mrtvé, jiní zemřeli později na souchotiny. A jeden z nich se již nikdy nedostal na hladinu. Ti, kteří to přežili se chtěli vrátit a jezero odvodnit, a přece se nikdo z nich nevrátil. Vždy je skosilo nějaké neštěstí. Jeden se zřítíl pod Čtyřicátou mílí do větrního okna, jiného zabili a sežrali jeho vlastní psi a třetího zabil padající strom. A tak to šlo pořád dál. Jezero překvapení přinášelo neštěstí. Nikdo již nevěděl, kde leží. A zlato dosud dláždilo jeho neodvodněné dno...

Traduje se, že jen ten, komu se podaří rozluštit prastarý nápis, jehož části jsou roztroušeny po celé Aljašce se dostane k mapě, ukryté v mytické chatě Jana Eskymo Welzla, na které je vyznačena cesta k Jezeru překvapení a najde zlatý poklad nedožité ceny.

Mapa Jana „Eskymo“ Welzla

Provedení:

Od stožárů v táboře je vyznačeno 5 různě barevných tras pomocí krepáků.

Na konci každé trasy čeká jeden úkol. Pokud vyslanec nesplní, stává se na konec fronty a může zkoušet štěstí znovu.

Možné úkoly

1. šplh na laně nebo překonání úseku mezi dvěma stromy pomocí 2 natažených lan,
2. přechod lavičky s míčkem na pálce,
3. dlouhý běh – na louku,
4. srazit míčkem plechovku,
5. složit z papíru dle losu – vlaštovku, parník, lodičku, čepici - **nebo** - uvázat vylosovaný druh uzlu – ambulanční spojka, zkracovačka, včelka, dračí smyčka, turbánek, škotova spojka, lodní smyčka, liščí smyčka
6. balancování s násadou od koštěte (či jiným klackem) na jednom prstě ve vymezeném prostoru po určenou dobu – např. 10 vteřin,
7. balancování na prkně (kousek prkna přes položený špalek) po danou dobu – např. 15 vteřin – odehrává se na platu u jídelny
8. zabít na 3 údery hřebík do špalku,
9. vytáhnout srdcové eso ze tří karet
10. trefit se míčkem do kýblu, či kroužkem na kolík

Po splnění úkolu obdrží požadované písmeno.

A PROČ??

Každá zlatokopecká parta na začátku dostane na čtvrtce nakreslenou barevnou šachovnici – barvy se shodují s barvami tras – šachovnice je na krajích označena – vodorovně čísla (starší 1 – 8, mladší 1 – 6) a svisle písmeny (starší A – H a mladší A – F). V šachovnici je ukryt nápis, který musíme vyluštit.

Potřebujeme-li třeba písmeno v kolonce B4 – jejíž barva je např. modrá, musíme po modré stezce vyslat člena výpravy, který při splnění úkolu řekne potichu rozhodčímu B4 a ten mu rovněž potichu sdělí, jaké písmeno se pod B4 skrývá. Toto písmeno pak člen donese k určenému členu své výpravy, který má na starosti zapisování do prázdné tabulky a luštění celé zprávy. Takto se po barevných stezkách vypravují i další členové výpravy a plní úkoly a nosí písmena.

Vysílající musí také vybírat členy na jednotlivé trasy tak, aby byly schopni dané úkoly splnit. Když neumí šplhat, tak ho poslat třeba na přechod lavičky. Chybějící písmena si lze samozřejmě i domyslet. Výpravy si musí také dávat pozor na ostatní tak, aby zbytečným hlasitým si předáváním písmen nenapovídali ostatním.

Potřeby:

1. lano a vhodný(é) strom(y)
2. lavička, míček, pálka,
3. -
4. míčky, plechovky, stolek nebo židle
5. papíry a losovací lístky s názvy **nebo** provazy – uzlovačky a lístky s názvy uzlů k losování
6. násada od koštěte (či jiný klacek) + provaz na vymezení kruhu
7. kousek prkna, špalek
8. hřebíky, špalky či prkna, kladívka, sekery
9. karty
10. míčky, kýble nebo kolíky a kroužky
 - * stopky, papír, tužka, propisky
 - * barevné šachovnice
 - * kartičky k jednotlivým trasám s písmeny v příslušných polích (A4 = S, C7 = A atd.)
 - * rozstříhaný obrázek – fotka Bazaru
 - * mapka k Jezeru překvapení
 - * Lístičky s azimutem a počtem kroků
 - * buzoly
 - * poklady, krumpáče, rýče, lopaty

Hodnocení:

Pořadí odevzdání správně vyluštěné šachovnice

Hledání pokladu

Po odevzdání správně vyluštěné šachovnice dostanou od řídicího hry rozstříhaný obrázek místa (třeba Bazar), kde je ukryta mapa s vyznačením cesty k Jezeru překvapení (Jezero překvapení je bazén a na louce pod ním ukrytý poklad). Od tyčí na šplh je naměřen azimut a udán počet kroků tímto směrem – tam se zakope poklad. Můžeme míst se zakopaným (uschovaným) pokladem udělat víc – např. pro první 3 výpravy nebo pro každou výpravu

Mladší kategorie může končit jen u jezera překvapení – poklad v křoví nebo udat směr a počet kroků, kde je poklad zakopán.

**Mytická chata Jana Eskymo Welzla
u Jezera překvapení (Surprise Lake)**

SLEPÁ TABULKA KE HŘE
HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)
(barevné stezky – hledání pokladu)

STARŠÍ KATEGORIE

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	Red	Magenta	Green	Yellow	Green	Cyan	Magenta	Green
B	Yellow	Cyan	Red	Magenta	Red	Green	Red	Cyan
C	Cyan	Green	Yellow	Magenta	Yellow	Green	Magenta	Yellow
D	Red	Yellow	Cyan	Magenta	Red	Cyan	Yellow	Green
E	Cyan	Red	Green	Green	Green	Magenta	Red	Cyan
F	Magenta	Magenta	Cyan	Yellow	Red	Green	Yellow	Magenta
G	Yellow	Cyan	Green	Magenta	Yellow	Cyan	Magenta	Red
H	Red	Cyan	Green	Red	Cyan	Magenta	Red	Yellow

VYPLNĚNÁ TABULKA KE HŘE
HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)
(barevné stezky – hledání pokladu)

STARŠÍ KATEGORIE

	1	2	3	4	5	6	7	8
A	L	Á	S	K	A	J	E	J
B	A	K	O	L	É	T	A	J
C	Í	C	Í	T	A	L	Í	Ř
D	—	P	Á	R	L	I	D	Í
E	S	E	S	N	Í	S	E	T
F	K	A	L	O	A	O	S	T
G	A	T	N	Í	S	I	O	N
H	Í	V	Y	P	R	Á	V	Í

KARTIČKY KE KONTROLÁM NA KONCE STEZEK
 ke hře „**HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)**“
 (barevné stezky – hledání pokladu)
STARŠÍ KATEGORIE

ZELENÁ

A3	S
A5	A
A8	J
B6	T
C2	C
C6	L
D8	Í

E3	S
E4	N
E5	Í
F6	O
G3	N
H3	Y

ČERVENÁ

A1	L
B3	O
B5	É
B7	A
D1	-
D5	L
E2	E

E7	E
F5	A
G8	N
H1	Í
H4	P
H7	V

MODRÁ

A6	J
B2	K
B8	J
C1	Í
D3	Á
D6	I
E1	S

E8	T
F3	L
G2	T
G6	I
H2	V
H5	R

FIALOVÁ

A2	Á
A7	E
B4	L
C4	T
C7	Í
D4	R
E6	S

F1	K
F2	A
F8	T
G4	Í
G7	O
H6	Á

ŽLUTÁ

A4	K
B1	A
C3	Í
C5	A
C8	Ř
D2	P

D7	D
F4	O
F7	S
G1	A
G5	S
H8	Í

SLEPÁ TABULKA KE HŘE
HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)
(barevné stezky – hledání pokladu)

MLADŠÍ KATEGORIE

	1	2	3	4	5	6
A						
B						
C						
D						
E						
F						

VYPLNĚNÁ TABULKA KE HŘE
HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)
(barevné stezky – hledání pokladu)

MLADŠÍ KATEGORIE

	1	2	3	4	5	6
A	J	S	M	E	Č	Á
B	S	T	Z	E	M	Ě
C	A	Č	Á	S	T	V
D	O	D	Y	L	I	D
E	É	Ú	Z	E	M	Í
F	Y	U	K	O	N	U

KARTIČKY KE KONTROLÁM NA KONCE STEZEK
 ke hře „**HLEDÁNÍ JEZERA PŘEKVAPENÍ (SURPRISE LAKE)**“
 (barevné stezky – hledání pokladu)
 MLADŠÍ KATEGORIE

ZELENÁ			
A3	M	E3	Z
A5	Č	E5	M
C2	Č	F6	U
C6	V		

ČERVENÁ			
A1	J	D5	I
B3	Z	E2	Ú
B5	M	F5	N
D1	O		

MODRÁ			
A6	Á	D6	D
B2	T	E1	É
C1	A	F3	K
D3	Y		

FIALOVÁ			
A2	S	E6	Í
B4	E	F1	Y
C4	S	F2	U
E4	E		

ŽLUTÁ			
A4	E	C5	T
B1	S	D2	D
B6	Ě	D4	L
C3	Á	F4	O

UKONČENÍ ETAPOVÉ HRY

Motto závěru:

Historické hřbitovy v Dawson City

Na kopci přímo nad městem, kam se dostaneme buď po silnici, ústící z King Avenue, nebo po pěšině od Klondike Highway na začátku města, se rozkládají hřbitovy, kde jsou hroby slavných postav dawsonské historie. Náhrobní desky i kříže jsou často dřevěné a nápisy na nich již těžko čitelné, pokud se dochovaly vůbec. Najdeme zde i hroby **Jeffersona Randolpha Smitha** řečeného **Kudla Jeff (Shank Jeff)**, i jeho oběti **Franka Reida**

V jednom z nejzachovalejších, pečlivě udržovaných hrobů odpočívá slavný český polárník **Jan "Eskymo" Welzl**, který v Dawson City prožil konec života.

hrob J. R. Smitha

hrob Franka Reida

hrob Jana "Eskymo" Welzla

Uctěme památku všech těch, kteří se vydali na strastiplnou cestu za svým zlatým mámením a obětovali i to nejcennější co si s sebou přinesli – svůj život.

Vzpomeňme i na naše chvíle strávené v tomto campu a na přátelství a kamarádství, které jsme tu našli.

Zapalme tedy plamínek přátelství, úcty a vzpomínek.

Hřbitov ve Skagwey

Hřbitov u Dawson City

Provedení:

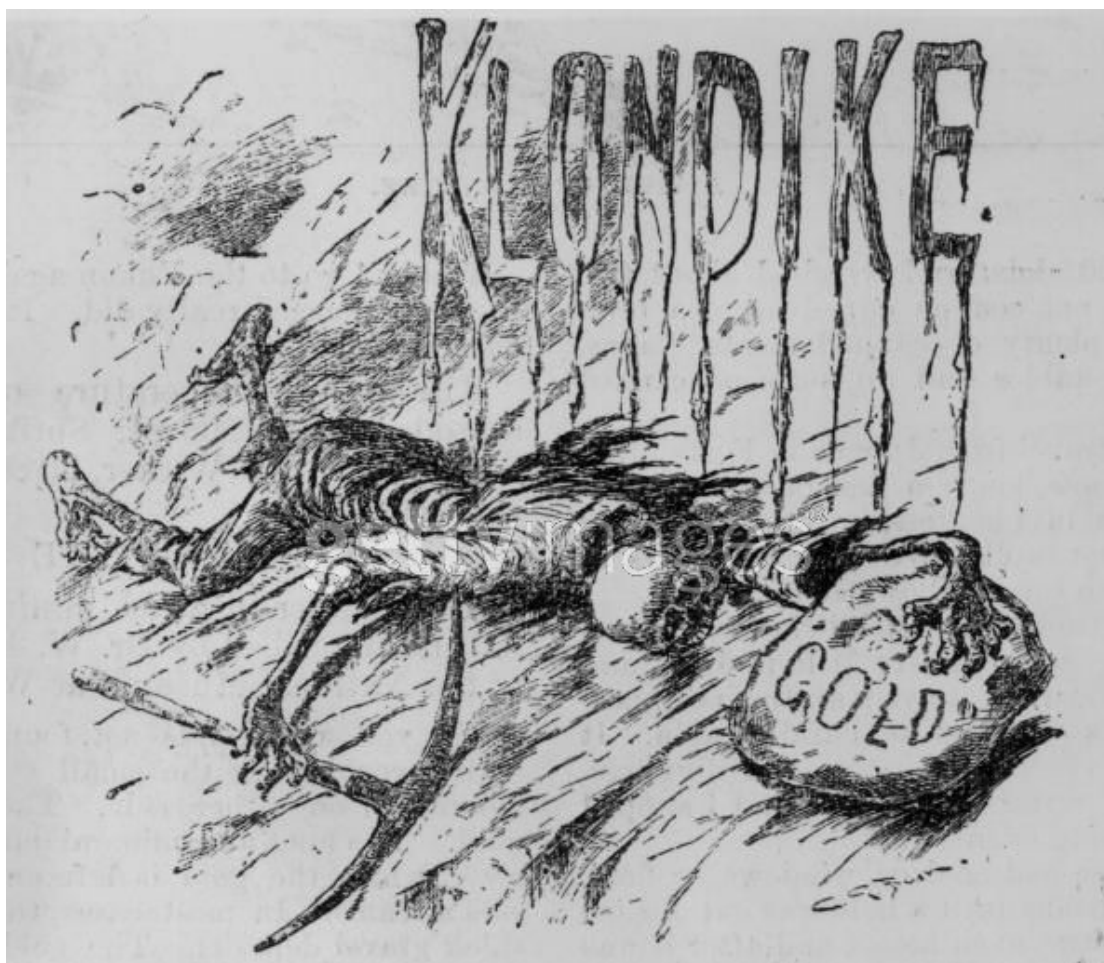
Slavnostní vyhlášení výsledků a vítězů EH na závěrečném odpoledním nástupu – den před odjezdem – předání cen, diplomů a všem „OSVĚDČENÍ PROSPEKTORA“

Večer se pak koná slavnostní závěrečný táborák se zpěvy. Od táboráku se jde na louku pod bazénem, kde bude odpálen ohňostroj.

Po ohňostroji se všichni odeberou doprostřed tábora (prostor před stožáry). Vytvoří se veliký kruh a každý dostane do ruky svíčku. Následuje přednes **Motta**.

Od zdravotnic (jedna doleva a druhá doprava) se bude postupně zapalovat plamínek přátelství a vzpomínek od jedné svíčky ke druhé. Mají-li všichni zapáleno – zazpívá se hromadně a bez kytar jedna romantická písnička – to co budem dobře umět.

Pak všichni svou svíčku opatrně položí ke stožárům do libovolných shluků a rozchází se do svých chatěk.

PAMĚTNÍ LIST

na slavnostní přísahu

DESÁTERO PŘIKÁZÁNÍ ZLATOKOPA

z roku 1853 od J.M.Hutchingse

získává

Zámeček Roželov MMX

PAMĚTNÍ LIST

na slavnostní přísahu

DESÁTERO PŘIKÁZÁNÍ ZLATOKOPA

z roku 1853 od J.M.Hutchingse

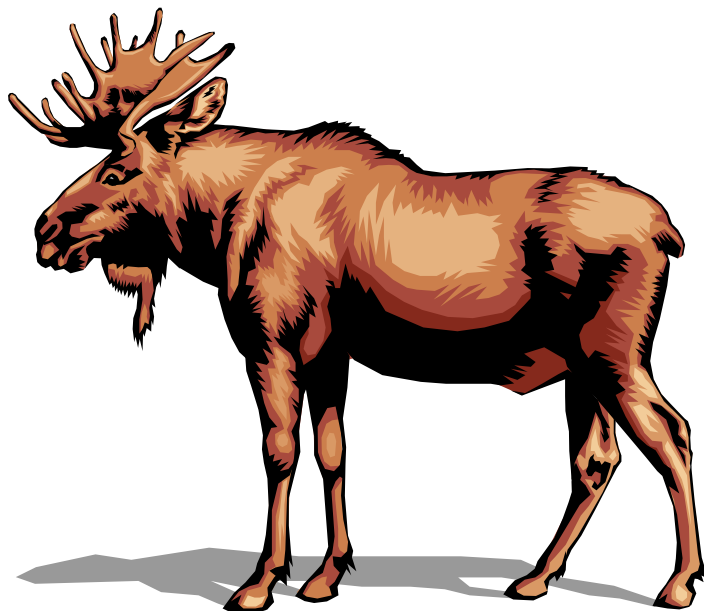

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

LOV KOŽEŠINOVÉ ZVĚŘE

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za účast

V NOČNÍM BOJI

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

PLAVBA PO BENNETTON
LAKE A YUKON RIVER

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

TAJEMSTVÍ PRVNÍCH
NÁRODŮ YUKONU

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

V RÝŽOVÁNÍ ZLATA
NA BONANZA CREEK

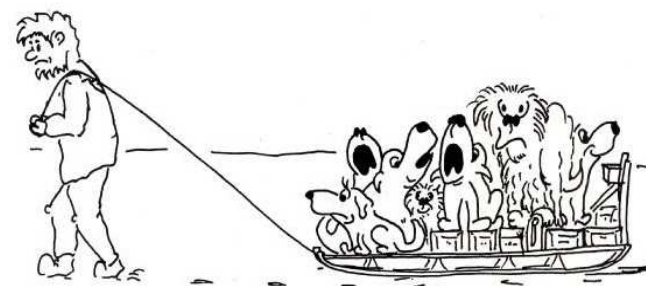

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

ZÁVODY PSÍCH SPŘEŽENÍ

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

ZÁVODY PSÍCH SPŘEŽENÍ

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

V HONU NA GRIZZLYHO

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

ZA ÚČAST

NA COUNTRY BÁLU
V DAWSON CITY

získává

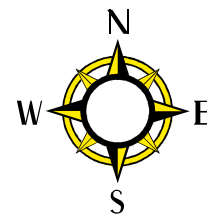
Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

VE HŘE
"SNĚŽNÁ SLEPOTA"

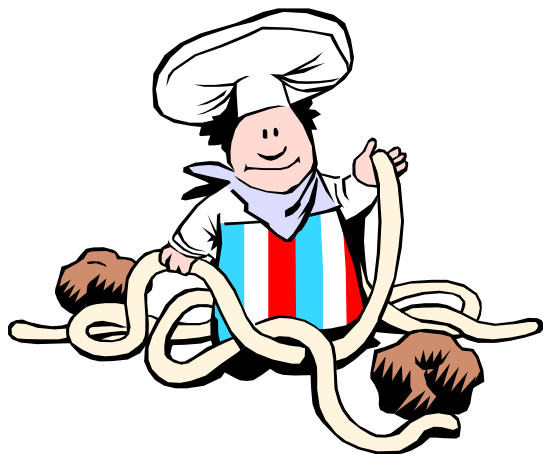

získává

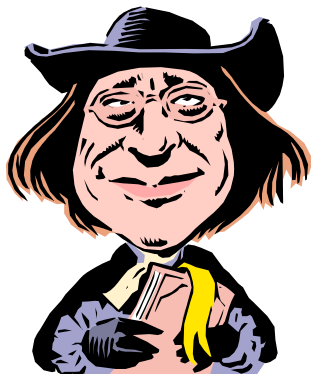
Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

VE HŘE
"ŽIVOT V DAWSON CITY"

získává

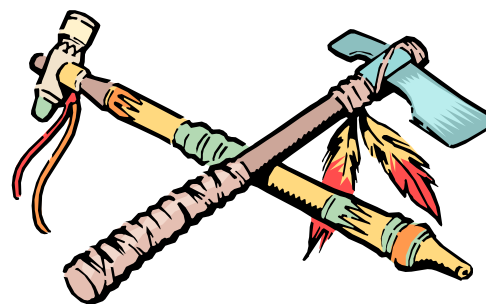
Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

UMĚNÍ PRVNÍCH
NÁRODŮ YUKONU

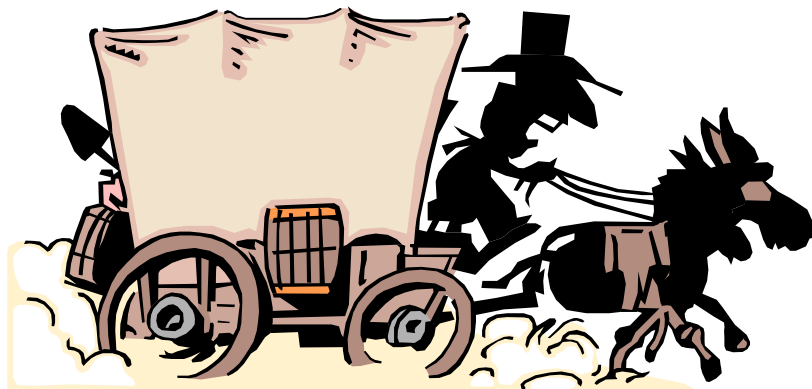

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

VE HŘE "HLEDÁME
NOVÁ NALEZIŠTĚ"

získává

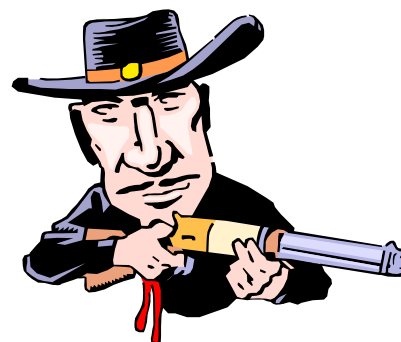
Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

VE HŘE "BOJ SE
SAM BASS GANGEM"

získává

Zámeček Roželov MMX

DIPLOM

za místo

RUSH!

VE HŘE "HLEDÁNÍ JEZERA
PŘEKVAPENÍ A CHATY
JANA ESKYMO WELZLA"

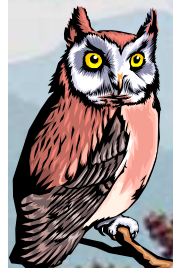

získává

Zámeček Roželov MMX

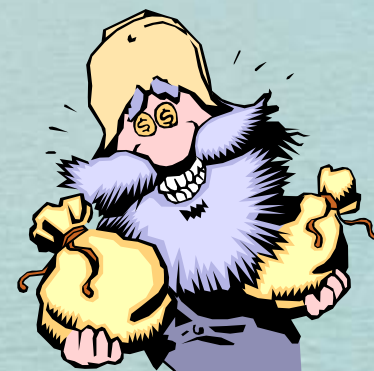
DIPLOM

za místo

RUSH!

VE HŘE
"HLEDÁNÍ JEZERA
PŘEKVAPENÍ A CHATY
JANA ESKYMO WELZLA"

získává

Zámeček Roželov MMX

a jelikož jsem z tý přípravy celej zdrchanej

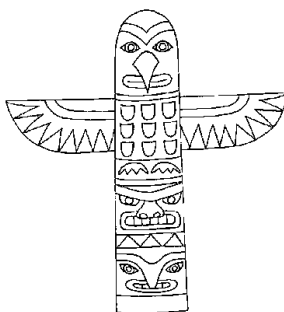

jistě pochopíte, že na táboře budu už jenom odpočívat

Tak to by bylo asi tak všechno

**a komu se to nelíbilo a bude to říkat veřejně,
tak bude postupně mučen u**

*Pro vnitřní potřebu účastníků LDT DDM Rozmarýn, Litoměřice
Zámeček ROŽELOV 7. – 20. srpna 2010*

Marvin, l.p. 2010